

KULTURA

UVOD - KULTURA

Kulturne dejavnosti na območju soseske sv. Martina pod Boštanjem pred drugo svetovno vojno niso bile prav posebej razvite. Po eni strani so potrebe ljudi zadovoljevali cerkev, šola in dokaj dejavno Prosvetno društvo v Žalni – v vseh je dejavno sodelovalo tudi nekaj ljudi iz naše soseske, tako otrok v šoli kot starejših v cerkvenem zboru, pri tamburaših in pri posameznih gledaliških predstavah. Po drugi strani pa jim gospodarske in socialne razmere niso dopuščale bolj množičnih vključevanj. K temu so nedvomno nekaj pripomogle tudi nezaceljene rane od prve svetovne vojne in občasne nadloge, kot so bile poplave, slabe letine, požari in še kaj. Precej ljudi je odšlo po svetu s trebuhom za kruhom, nekateri že pred koncem 19. stoletja, še več pa po prvi svetovni vojni.

Na Velikem Mlačevem in v Boštanski vasi je bilo sicer tudi nekaj obrtnikov, gostilničar in veleposestnik, ki pa so se do zaposlenih vedli različno – nekateri so poskrbeli zanje, da so bili primerno plačani – ali v denarju ali v naturi –, med njimi pa je bilo tudi nekaj takih, ki so krizne čase samo še poglabljali.

Ljudi je nedvomno zbliževalo kmečko delo pri večjih opravilih, kot so bile košnje in spravilo sena, žetve in mlačve, večja dela v gozdu ali pri kakšni sicer bolj redki gradnji. Te priložnosti so še posebej izkoristili ob »likofih«, kjer so kaj kmalu zapeli, posamezniki, ki so imeli kakšen instrument, pa so ob takih priložnostih tudi zaigrali, pa naj je bilo to pri posameznih kmetih ali na gradu.

Že pred vojno je Nežka Dremelj iz Velikega Mlačevega poizkušala vnesti med ljudi nekaj kulturnega ustvarjanja in ga je nato prav ona nadaljevala tudi po njej. Kultura pa se je nato glede na materialne, nekaj pa tudi organizacijske možnosti precej spreminjala in je imela svoje vzpone in padce. Med posameznimi dejavnostmi je najbolj izstopala gledališka, čeprav je bilo med kulturnimi dejavnostmi kar precej tudi glasbene in še nekaj drugih priložnostnih, kot so bile razstave ročnih, likovnih in uporabnih del, informativni časopis, predstavitve fotografij, zgodovine ali pa zgolj kolaži različnih dejavnosti ob družabnih srečanjih.

Zato jo lahko razdelimo na več časovnih obdobj:

- Prvo obdobje od 1946 do 1959 – KULTURA POD KOZOLCI**
- Drugo obdobje od 1960 do 1970 – KULTURA V DVORANI NA BOŠTANJU**
- Tretje obdobje od 1971 do 1980 – KULTURA NA MALEM ODRU V GASILSKEM DOMU**
- Četrto obdobje od 1981 do 1989 – KULTURA NA VELIKEM ODRU**
- Peto obdobje od 1990 do 2006 – KRAJEVNA KULTURA**
- Šesto obdobje od 2007 do 2012 – GASILSKA KULTURA**
- Sedmo obdobje od 2014 do danes – V NOvem GASILSKEM DOMU**

KULTURNA DEDIŠČINA NA OBMOČJU VELIKEGA MLAČEVEGA

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	Varstvo
11895	Veliko Mlačevo - Arheološko najdišče Boštanj	1	2	arheološka dediščina
2714	Veliko Mlačevo - Cerkev sv. Martina	3	1	stavbna dediščina
17287	Veliko Mlačevo - Grob bratov Miklič (pokopališče)	5	2	memorialna dediščina
17288	Veliko Mlačevo - Grob Jožeta Polajnarja (pokopališče)	5	2	memorialna dediščina
11323	Veliko Mlačevo - Hiša Veliko Mlačevo 7 (Froncova)	2	2	stavbna dediščina
590397	Veliko Mlačevo - Kapelica	3	2	stavbna dediščina
1275	Veliko Mlačevo - Razvaline gradu Boštanj	2	2	stavbna dediščina
17674	Veliko Mlačevo - Spomenik zamolčanim žrtvam (pokopališče)	5	2	memorialna dediščina
17291	Veliko Mlačevo - Spominska plošča v NOB padlim članom družine (na hiši) Rode	5	2	memorialna dediščina
17292	Veliko Mlačevo - Spominsko znamenje trem kurirjem (v Grahovcu)	5	2	memorialna dediščina

Vir: Strokovne podlage za kulturno dediščino na območju Občine Grosuplje - vzeto za statistično območje vasi Veliko Mlačevo

ZAČETKI VKLJUČEVANJA PREBIVALCEV SOSESKE SV. MARTINA V KULTURNA DOGAJANJA

Razmere za organizirane kulturne dejavnosti v naših krajih so se začele skupaj s cerkvenim in prosvetnim delovanjem. Zato si pogledajmo nekaj pomembnejših dogodkov naših prednikov za osvetlitev začetkov tega delovanja!

1840 – Od tega leta dalje je v Žalni že potekal organiziran pouk v Osmukovi hiši. Poučevali so v glavnem duhovniki ali cerkovniki.

1867 – V Žalni so odprli prvo osnovno šolo – enorazrednico za 132 šoloobveznih otrok, prvi učitelj pa je bil cerkovnik Jože Jerom, ki je bil hkrati tudi mrtvooglednik. Poučeval je krščanski nauk, branje, zlogovanje, poštrevanko, pisanje, dečke sadjarjenje in dekleta pletenja. Šolski okraj je zajemal naslednja naselja: Sp. Blato, Gatina, Malo Mlačevo, Veliko Mlačevo, Boštanjaska vas, Zagradec, Plešivica, Žalna in Luče.

1869 – V šolo v Žalni je prišel poučevati Matevž Kračman ml. iz Šmarja in ostal do svoje upokojitve leta 1980.

1876 – Kopanj je postal samostojna župnija.

1877 – Posestnik Jože Javornik iz Žalne je šoli podaril njivo za šolski pouk. Na parcelo so zasadili 100 sadik sadnega drevja – divjakov in so se na njih učili cepljenja in ostalih nalog v sadjarstvu.

1878 – Žalna je postala samostojna župnija.

Petje med ljudmi je bilo vedno prisotno, še posebej ob večjih skupnih delih. Organizirano pa se je začelo z ustanovitvijo župnij v Žalni in na Kopanju. V Žalno je sprva hodil igrat orgle na koro celoo organist Brlan iz Ilove Gore, pa nato Kračman iz Sapa pri Šmarju. Med dolgoletnimi zborovodji in organisti pa je bil Jože Jančar, ki je svoje delo opravljal še vrsto let po drugi svetovni vojni, skoraj do sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Po vojni je nekaj časa v Žalni deloval tudi Janez Bole. Pri soseski sv. Martina pa se je za starodavne orgle usedel večkrat tudi Jože Kastelic.

1880 – Grof Ignacij Blagaj je bil dopisnik c. k. Kranjske kmetijske družbe.

1882 – Nadučitelj Borštnik iz Šmarja je šoli Žalna daroval 8 zemljevidov Slovenske matice.

1884 – V Žalni je poučeval nadučitelj Josip Svetina, ki je ustanovil tudi knjižnico in imel precej zaslug za gradnjo nove šole. Ta je bila dokončana leta 1909.

1885 – V šoli je eno leto poučeval Janez Cigler iz Višnje Gore – pisatelj prve slovenske povesti.

1890 – V žalski šoli so pod streho uspeli zgraditi sobo za učitelja, saj je bilo v pritličju prevlažno za stanovanje. Hkrati

so ustanovili šolsko knjižnico. V knjižnico so hodili tudi odrasli, nekaj knjig je darovala družba sv. Mohorja.

1892 – Število učencev v Žalni se je povzpelo na 257.

1898 – Staro žalsko šolo so dvignili za eno nadstropje.

1902 – V žalski šoli je bil komisijski ogled za razširitev stare šole, a so po drugem ogledu ugotovili, da bi obnova in razširitev stali skoraj toliko kot nova stavba.

1903 – C. k. okrajni šolski svet v Ljubljani je z razpisom dne, 22. 10. 1903, št. 2626, naznanil županstvu v Grosupljem, da je ukaz cesarsko kraljevega deželnega šolskega sveta z dne, 30. marca 1903, št. 967., glede ustanovitve enorazredne ljudske šole v Grosupljem postal pravnomočen in se je zato c. k. deželni šolski svet naprosil, naj da izdelati stavbeni načrt in proračun oziroma stavbeno skico. Šolo so potem po raznih peripetijah zgradili šele po 25 letih, leta 1928, kar je nato po združitvi občin Slivnica in Račna v skupno občino Grosuplje povzročilo tudi velike spore med vasmi in šolskimi okoliši ter je naposled prišlo do preoblikovanja občin leta 1936.

1908 – V Žalni so začeli zidati novo šolo, ki je bila že naslednje leto odprta kot dvorazrednica.

1909 – V Žalni je bila odprta nova šola.

1913 – V prosvetnem domu v Žalni so otroci iz šole pripravili prvo odrsko prireditev z deklamacijami, petjem in igrice Luknja v prtu. Nedvomno so v njej sodelovali tudi otroci iz soseske sv. Martina in tako tudi Velikega Mlačevega.

Staro šolo v Žalni so zgradili na cerkveni zemlji že leta 1876. Pozneje, ko je bila zgrajena šola 1909., so v njej uredili gledališko dvorano in prostore za Prosvetno društvo Žalna. Zgradba je bila po vojni namenjena socialnim stanovanjem in ni bila vzdrževana. Zato so jo kmalu po letu 1991 podrli in je zdaj na tem mestu asfaltirano parkirišče.

1918 – Po prvi svetovni vojni je bila v okviru Prosvetnega društva Žalna ustanovljena tudi knjižnica, ki pa je posedovala v glavnem le igre, ki so jih igrali v društvu. Pozneje so nabavili še nekaj strokovnih in leposlovnih knjig.

1920 – Šola v Žalni je bila z odlokom razširjena v trirazrednico.

1924 – Z novim letom je bil v žalski šoli ob sredah in nedeljah organiziran nadaljevalni izobraževalni tečaj za fante od 17. do 35. leta starosti. Učili so se računstva, merstva, poslovnega spisa in kmetijstva. Zelo pa so poudarjali gojitev treznosti.

1927 – V stari žalski šoli, zdaj prosvetnem domu, so v dvorani, ki je merila 16 m x 8 m, prezidali oder. Izmenično so nanj postavljali razne ljudske igre, zdaj pod vodstvom takratnega župnika, nato žalskih gasilcev s pomočjo učiteljev. Včasih so kakšno igro zaigrali tudi v gasilskem domu, ki je bil zgrajen dve leti pred tem. Prve znane igre so bile Avtomat, Zaklad in Jurčki.

1933 – V okviru prosvetnega društva je bila organizirana tudi tamburaška skupina. Delovala je vse do vojne in še nekaj let po njej – verjetno do 1948 – v »ljudsko« preimenovanem izobraževalnem društvu. Skupaj s pevci so pripravili nekaj koncertov.

1934 – Šola je postala štirirazrednica in je dobila vodovod.

1937 – Šola postane petrazredna.

1943 – V žalskem prosvetnem domu so tudi pod italijansko okupacijo zaigrali eno igro, večkrat pa je bila v njem nastanjena tudi vojska. Vojska je bila nastanjena tudi na železniški postaji Veliko Mlačevo, s katere so izselili družino na železnici zaposlenega čuvaja, ki je dvigoval in spuščal zapornice ter prodajal vozovnice.

Po razpadu Italije je bil v prosvetnem domu v Žalni, oktobra 1943, partizanski miting, šola pa je prenehala s poukom.

1944 – 14. 1. So partizani požgali osnovno šolo z vsem inventarjem, zato več kot eno leto ni bilo pouka. Ob požaru je bilo precej knjig uničenih in razgubljenih. Rešenih je bilo le nekaj uradnih spisov in učil.

1945 – Že pozimi je »medvojna oblast« (tako piše ravnatelj Trček v šolski kroniki) postavila ostrežje na žalski šoli. Pouk pa se je spet začel 26. 2. v zasilno urejeni učilnici v stari šoli. V jeseni po koncu vojne so okoliški ljudje udarniško očistili ruševine v šoli in okoli nje.

1946 – Spomladi je žalska šola ob nacionalizaciji dobila 34 m³ lesa, ljudje so nabrali 11.047 din, Okraj Grosuplje pa je prispeval 25.000 din. Z nadaljevanjem udarniškega dela so obnovili en razred in stanovanje za učitelja. Po agrarni reformi je šola pridobila še 25 a zemljišča, okraj pa je še enkrat prispeval 25.000 din. Šolska knjižnica je dobila druge knjige »z drugačno vsebino«, vseh skupaj spet komaj 50, učiteljska knjižnica pa je štela 180 enot.

Tega leta so namesto Prosvetnega društva Žalna ustanovili LIS (Ljudsko izobraževalno društvo Slovenije), ki je v bistvu nadaljevalo tradicijo predhodnika, le z nekoliko poostrenim nadzorom dogajanj na odru in med ljudmi. Poskrbeli so tudi za to, da so nabirali denar po okoliških krajih in društvih za obnovo šole.

V jeseni so uprizorili igro Domen, pozneje pa še igre Raztrganci, Razvalina življenja, Analfabet, Tri zaostale ure in Glavni dobitnik. Obisk predstav je bil vedno dober, obiskovalci pa so prihajali tudi od daleč, nekateri celo z vlakom.

Po ukinitvi KLO Žalna so že naslednje leto odprli trgovino in zadrugo, čez tri leta pa začeli z obširnimi arondacijami kmetijskih zemljišč.

1947 – Poleti so nadaljevali z obnovo še druge polovice šole v Žalni, ki je tako dobila še dve učilnici.

1949 – 20. 4. je ravnatelj in učitelj v Žalni Lojze Trček (oče od pozneje zelo poznanega novinarja in TV napovedovalca Tomaža Trčka) zapisal: »Vaša današnja vas nujno potrebuje strokovno in politično zgrajenih kmetov, kajti šele ti bodo vnesli v zastarelo miselnost našega kmeta oni polet in oni razvoj, ki ga nujno potrebuje, če noče zaostati za današnjo stvarnostjo.«

1955 – Na območju današnje občine Grosuplje je delovala samo še Občina Grosuplje, ki pa se je v šestdesetih letih razširila še na Dobropolje in Ivančno Gorico.

Drugo šolo v Žalni so do leta 1909 zgradili v rekordnem času.

KULTURA NA BOŠTANJU IN VELIKEM MLAČEVEM

Prvo obdobje od 1946 do 1959 - KULTURA POD KOZOLCI

1946 – 8. 2. – V blagajniški knjigi piše pod prejemki, da so na račun **PREŠERNOVE PROSLAVE** vložili v blagajno društva 439 din. Med nastopajočimi sta s Prešernovo Železno cesto bila Stane Habjan in Joža Javornik, za ostale ni podatkov.

17. 2. – Od gledališke predstave **POGODBA** dr. Iva Česnika, ki jo je režirala učiteljica z vasi Nežka Dremelj, so v blagajniško knjigo vložili 5.959 din. Po proslavi je bila tudi zabava s plesom v gostilni pri Froncu.

26. 2. – Iz zapisa 7. masovnega sestanka OF na Velikem Mlačevem – Boštanju, po besedah Bernarda Rodeta izvemo, da so »v preteklem tednu« (od 19. 2.–25. 2.) z igro **Pogodba** mladi igralci nastopili v Žalni in v Ponovi v korist gradnje »gasilskega mladinskega doma«.

3. 3. – Pripravili so prireditev na **PUSTNO NEDELJO** in spet v blagajno zapisali 359 din.

Še posebej pa so zanimivi naslednji štirje zapisi:

– **21. 4.** – Organizirali so **PRIREDITEV NA VELIKONOČNO NEDELJO** (v blagajno oddali 1.259 din),

– **28. 4.** – so pripravili **PRIREDITEV NA BELO NEDELJO** (iztržek 629 din),

– **23. 7.** – je Ljudsko izobraževalno društvo Žalna igralski skupini gasilske čete Veliko Mlačevo poslalo prošnjo, naj tako, kot so sami v Žalni, zbrali 3.000 din za obnovo šole, še oni nakažejo v ta namen,

– **6.12.** – so pripravili še **MIKLAVŽEVO PRIREDITEV** (330 din).

Če na drugi strani pogledamo izdatke, ki so bili namenjeni za te prireditve (blago za zastor, za prostor in za vse potrebščine), je gasilec ostalo v blagajni kar nekaj denarja, čeprav so nekateri starejši, s katerimi sem se pogovarjal, zatrjevali, da so eno ljudsko igro zaigrali tudi leta 1953, a niso znali povedati več.

1947 – 6. 2. – Pod izdatke je med drugim zapisano, da so tega dne dali za dovoljenje /koleki/ za uprizoritev veseloigre **MICKI JE TREBA MOŽA** 80 din. Lahko sklepamo, da je šlo na obeh prireditvah za isto gledališko predstavo.

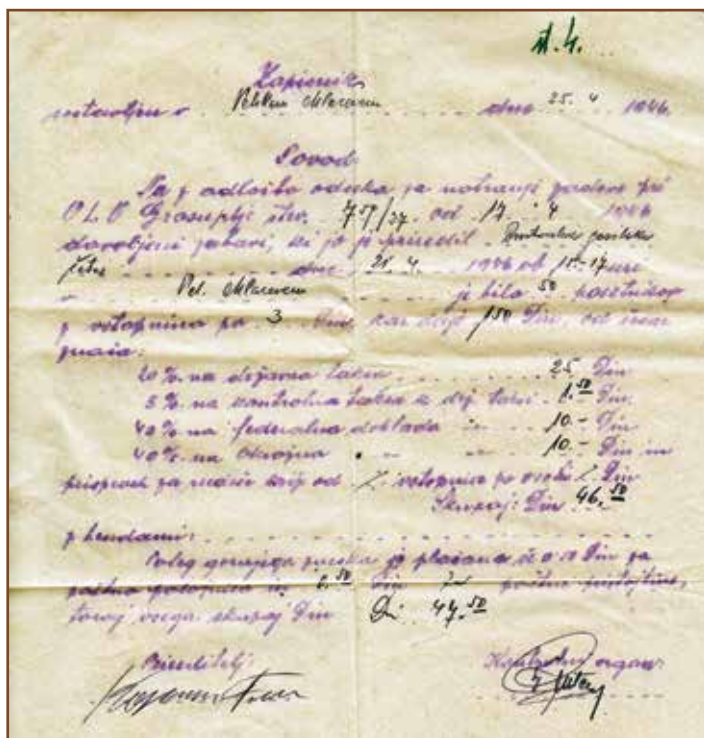
16. 2. – V blagajniško knjigo so pod stolpec »prejemki« zapisali 440 din (na ta dan je bila **PRIREDITEV V ŽALNI**, bila je pustna nedelja).

18. 2. – Nato so prireditev **PONOVILI ŠE NA PUSTNI TOREK** na Velikem Mlačevem in iztržili še 485 din.

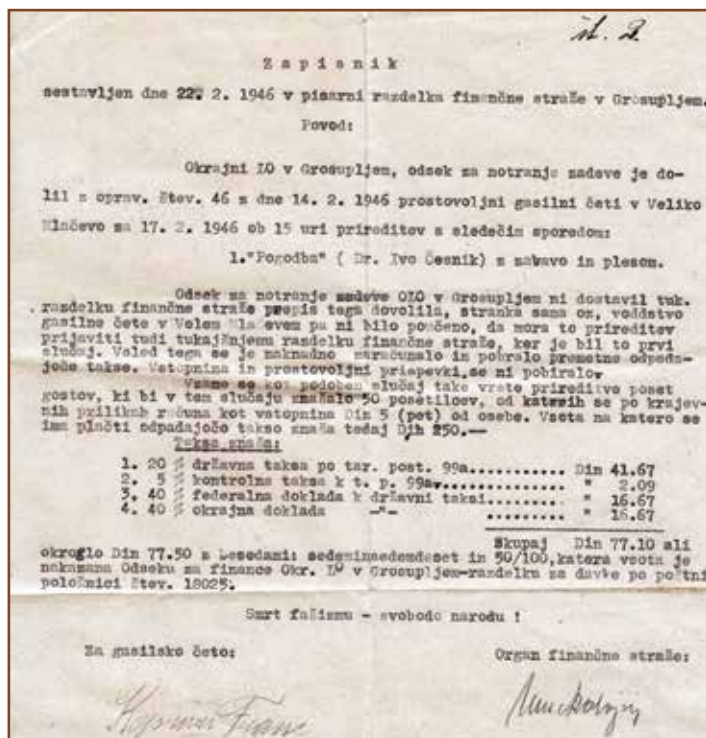
21. 11. – Kot posebno zanimivost, pa naj navedemo nabavo slik Tita in Stalina! Stalin je namreč ustanovil Informburo prav leta 1947, da bi lažje kontroliral komunistične države v »njegovem bloku«, a je 28. 6. sledil spor s Titom, kar je povzročilo, da so mnoge nekoliko bolj »prosovjetsko« usmerjene ljudi tudi zapi-rali.

Po 1947 – Nekje po tem letu so prav tako na pobudo in režijo učiteljice Nežke Dremelj pri Froncu zaigrali igro **VERIGA** pod kozolcem. Katerega leta je to bilo, še živeči igralci pred leti niso znali povedati. Z njo so gostovali tudi v Veliki Račni.

1953 – Zaradi »grosupeljskega združevanja gasilskih društev«, od leta 1948 do 1952, je iz tega obdobja ostalo le nekaj bolj naključnih dokumentov in fotografij o kulturnem delovanju v okviru velikomlačevske gasilske dejavnosti, kultura pa je v tem času (tako kaže) začasno šla spat, čeprav so nekateri starejši, s katerimi sem se pogovarjal, zatrjevali, da so eno ljudsko igro zaigrali tudi leta 1953, a niso znali povedati več.

1946: Za prireditev 17. 4. – na velikonočno nedeljo – se je Občinski ljudski odbor Grosuplje, odsek za notranje zadeve, zelo pobrigal, da je izstavil vse dajatve.

1946: Nato je OLO Grosuplje izstavil še en račun za dajatve za isto gledališko predstavo Pogodba.

1946 - NASTOPAJOČI V IGRI DR. IVANA ČESNIKA: POGODBA

(zadnja vrsta od leve) Janez Mehle, Ivan Kastelic, Jože Galič, Stane Habjan, Martin Bučar, neznan, Vinko Mehle, (stojijo še) Alojzija Habjan, Franc Matjažič, Jožefa Bučar, Vera Javornik, Jože Vovk. (sedijo) Angela Kastelic, Anton Mikuž, Francka Rossi, Nežka Dremelj - režiserka, Jožefa Galič, Anica Matjažič, Ludvik Travnik. S harmoniko jih je spremljal Jože Okorn iz Zagradca.

1947: Burni povojni politični časi so se odražali tudi v dogajanjih po naših društvih – nabava Titove in Stalinove slike.

1947: IGRA FRANA SALEŠKEGA FINŽGARJA: VERIGA, ki so jo zaigrali na dvorišču in pod kozolcem pri Froncu.

Od leve spodaj: prva vrsta Ludvik Travnik, Pepca Galič (Apalдарjeva), Tone Mikuž (Babčen), Nežka Dremelj (Svitarjeva), Jože Jevnikar (Voukov), Slavka Deržek, Martin Bučar (Tinčetov); druga vrsta: Anica Matjažič (Mihovčeva), Pepca Bučar (Tinčetova), Julka Javornik (Jeromova), Jože Galič (Apalдарjev), Francka Zajc (Stričeva), Francka Rosi (Robantova), Milena Zakrajšek (Slavkotova); tretja vrsta: Vera Javornik (Sivčeva), Lojze Matjažič, Stane Habjan, neznan, Franc Koprivec (Froncov), Vinko Mehle (Bobnetov), Pepca Palčar; čepita: Janez Koprivec in Janez Mikuž.

Drugo obdobje od 1960 do 1969

KULTURA V DVORANI NA BOŠTANJU

MLAČEVSKI FANTJE

1960 – V začetku šestdesetih let so se začeli zbirati tudi fantje in moške, ki so znali lepo štiriglasno prepevati. Nadelo so si ime **MLAČEVSKI FANTJE**. Nastopali so doma, po okoliških krajih ob različnih priložnostih in na pogrebi. Vaje so največkrat imeli pri Tonetu Čakšu, ki je stanoval v grajskem stolpu, ali pa kar v prostoru delavske menze na boštanjskem posestvu. V zboru so prepevali **Tone Čakš, Marjan Habjan, Jože Hren st., Tone Okorn, Jože Rossi, Tone Sterle, Viktor Škulj in Janez Vider**.

Med vidnejšimi nastopi Mlačevskih fantov je bila tudi nedeljska celodnevna gasilska prireditev v Zagradcu pri Grosupljem ob razvitju prapora, 5. 6. 1966, kjer so nastopili v kulturnem programu ob Poštarski godbi Slovenije.

1966: Pevski zbor z imenom Mlačevski fantje na nastopu v Zagradcu ob razvitju prapora, 5. 6.

PRENOVA GRAJSKE GARAŽE IN SKLADIŠČA V KULTURNO DVORANO

1960 – Pod vodstvom Jožeta Ahlina iz Zagradca so od leta 1960 prenovili nekdanje grajsko skladišče in garažne prostore na boštanjskem hribu v kulturno dvorano. K delu so pristopili v glavnem mladi iz Velikega Mlačevega, Malega Mlačevega, Lobčka, Zagradca in Plešivice. Pred vhodom v dvorano so zabetonirali tudi "teraco" plesno ploščad.

Dvorano so za tiste čase že precej solidno uredili. Po tleh so položili lesene deske. Na prav tako lesen strop so nametali omet, vse prebelili, do višine približno 1 m pa so dekorativno z valjčkom potegnili

SLIKA SPODAJ

1960: Ob preureditvi nekdanjega baronovega skladišča in garaže na Boštanju so poleg delavcev SPG Grosuplje pri gradnji pomagali tudi okoliški mladi fantje in dekleta.

1960: Izgled dvorane ob preurejanju

po steni večji rožnat vzorec. V prostorih so bili postavljeni visoka zelena emajlirana okrogla peč in še trije manjši gašperji. Ahlin je poskrbel za nekoliko obrabljene, a še vedno zelo uporabne udobne črne lesene sedežne klopi z naslonjali in še precej druge prepotrebne opreme iz ene od ljubljanskih dvoran. Ker prosvetno društvo v nekdanji žalski stari šoli ni moglo več delovati, so "dobili dovoljenje z vrha", da lahko tudi tam poberejo še nekaj uporabne opreme, a jo je bilo zelo malo.

1961 – Prvo igro so po spominih sodelujočih v boštanski dvorani zaigrali že **2. 7. 1961**,

Marjan Marinc, POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO,

ki jo je režiral Jože Ahlin. V njej so nastopali: Anton Ferjan, Alojz Kastelic, Slavka Kocjančič, Viktor Ferjan, Marija Potokar, Milena Potokar, Rezka Kraljič, Jožefa Novljan, Viktor Rozman. Gostovali so v Račni in Mali vasi.

1960: Med prvimi resnejšimi igralci v dvorani na Boštanju so bili Stane Habjan – V. Mlačevo, Milena Potokar – Zagradec in Viktor Rozman – Zagradec.

1961: Zasedba v igri Poročil se bom s svojo ženo – (stojijo Ludvik Kovačič, Valči Javornik, neznan, Slavka Kocjančič, Lado Komat, Ivanka Brlan, neznana, Andreja Lohkar – V. Mlačevo, Jože Kocjančič, Jože Ahlin, Viktor Ferjan, čepijo: neznan, Rezka Kovačič, Alojz Kastelic

1962 – Na boštanskem gradu je bila osrednja občinska proslava 1. maja. Ob tej priložnosti so pripravili igro

Vladimirja Pavšiča/Mateja Bora, RAZTRGANCİ.

Režija Jože Ahlin, šepetalka Julka Ahlin.

Ker nismo našli nobene fotografije, niti kakšnega drugega zapisa o igri, lahko ugibamo, da je pri igri sodelovala podobna igralska zasedba kot v Kralju na Betajnovi.

V tem letu so uprizorili tudi dramo

Ivana Cankarja, KRALJ NA BETAJNOVI.

Režija Jože Ahlin, šepetalka Julka Ahlin.

Jožefa Kantorja je igral **Stane Habjan**, župnika Viktor Rozman, Hano pa Marija Potokar. Ostali igralci so bili: Ivanka Brlan, Alojz Hren (Tucov), Olga Brlan, Anton Ferjan, Stane Šaver, Jožefa Zavodnik, **Anton Matjažič**, sorodnik Alojza Hrena, Jože Kocjančič, Anton Novljan (Bubnov).

Kratka vsebina: Premožen Jožef Kantor je do bogastva prišel z okoriščanjem malih kmetov. Hči Francka, obljubljena Francu Bernotu, pa je zaljubljena v Maksa, ki se je vrnil iz študija na Dunaju, ki ga je moral opustiti zaradi očetovih dolgov Kantorju. Zato se želi maščevati Kantorju. Tako mu izpraša vest, ko je okradel in ubil svojega bratranca Martina. A ker je pogovor slišala hči Nina, jo oče Kantor hoče iz strahu poslati v samostan. Ker pa bi Kantor rad še več bogastva, hoče kandidirati na volitvah, a ve, da mu Maks predstavlja nevarnost, zato ga ubije. Zločin prizna, vendar mu oblast zaradi strahu pred njim ne verjame.

1962: Večji del igralcev Kralja na Betajnovi - (stojijo v zadnji vrsti) Ivanka Brlan, Alojz Hren, Olga Brlan, Anton Ferjan, Jože Ahlin Stane Šaver, (stojijo v drugi vrsti) Jožefa Zavodnik, Julka Ahlin, Marija Potokar, (čepijo) Anton Matjažič – V. Mlačevo, sorodnik Alojza Hrena, Jože Kocjančič, Anton Novljan

1961: Pogreb učiteljice in prve režiserke na Velikem Mlačevem Nežke Dremelj.

1963 – V dvorani na Boštanju so pripravili in odigrali igro

Frana Saleškega Finžgarja, DIVJI LOVEC.

Režija Jože Ahlin, šepetalka Julka Ahlin. O igralcih nimamo nobenih zapisov, niti se še živeči igralci niso spomnili, kdo je sodeloval v igri.

1966 – Zanimiv je zapis v blagajniški knjigi, da je K. U. D. Boštanj (ki je tedaj deloval na gradu Boštanj) **prispeval dotacijo za gasilski dom 20.000 din.** Ker vemo, da je tedaj Jože Ahlin prenehal s svojim delom, lahko sklepamo, da je bil »izkupiček« od kulturne dejavnosti oddan v blagajno PGD Veliko Mlačevo, kakor so bile po letu 1970 odpeljane tudi vse klopi in zastor.

1967-1968 – Že v jeseni 1967 se je v grajski dvorani ponovno začela zbirati skupina igralcev pod vodstvom neutrudnega Viktorja Rozmana. Pripravila je znamenito ljudsko igro iz turških časov, prepleteno z ljubezenskim trikotnikom, ki ga je zapletala črna žena Nigana, ciganske krvi.

SLIKA SPODAJ

Tako zgleda pogled iz zraka na nekdanjo dvorano danes.

ČRNA ŽENA

– Zgodovinsko igro v 8 dejanjih Gregorja Žerjava, ki se je podpisal pod psevdonimom Javoran, je dramatisiral Jožko Skvarča iz Dolenjega Logatca. Režija Viktor Rozman, šepetalka Nada Potokar.

Franc Bregar (posestnik na Brdih) – Brane Zorenč, Zalka (njegova žena) – Tončka Potokar, Francek (Bregarjev sin) – Marjan Rozman, Anželj (kmet – Zalkin Brat) – Franc Skubic, Nigana (ciganska princezinja) – Milena Potokar, Štefan Štefuljček (kroparski možek, krošnjar) – Anton Ferjan, Mohorko (krčmar v Bodešičah) – Martin Erjavec, Anka (natakarica) – Anka Janša, Grahek – Franc Hotko, valpet Fric (na blejskem gradu) – Alojz Javornik, ječar – Anton Škrjanc, birič – Alojz Zrimšek, Dobruša – Nada Potokar, kmetje – France Krampelj, Jože Miklič ml., **Anton Matjažič.**

Igra je trajala kar tri ure in pol, zaigrali pa so jo dvakrat na Boštanju, po enkrat v Mali vasi, na Polici, v Višnji Gori in v Šentvidu pri Stični. V njej je poleg večine Zagradčanov in Lobčkarjev sodelovalo tudi nekaj Velikomlačevcev in Plešivcev.

Nato sta bili v dvorani še dve prireditvi, **oktobra 1968 VINSKA TRGATEV** in **31. 12. 1968 SILVESTROVANJE.** Potem so zaradi nesporazumov v soseski vdrl v dvorano in odpeljali, kar je bilo vrednega – najprej v gasilski dom na Veliko Mlačevo, nato nekaj klopi in stolov celo po domovih, na koncu pa so še zagraški gasilci odpeljali težko zeleno peč, zaveso za odrom in dve težki hrastovi pisarniški mizi.

Tretje obdobje od 1970 do 1981

KULTURA NA MALEM ODRU V GASILSKEM DOMU

1967 – 6. 2. – Prvi znak, da so na **Velikem Mlačevem** začeli z **nekoliko kulturno obarvanimi prireditvami v gasilskem domu**, je vpis v blagajniško knjigo, kjer piše, da so vložili 28.201 din od pustovanja. A ker ni podrobnejših navedb, lahko sklepamo, da je najbrž šlo zgolj za maškarado in le malo verjetno je, da bi bila vsaj kakšna priložnostna gledališka predstava.

1971 – Kulturno dogajanje v gasilskem domu pa se je zares začelo po preselitvi opreme iz dvorane na boštanjanskem gradu. Na pobudo krajanov, ki so že imeli izkušnje z nastopanjem na odru, so sprejeli program dela.

Na zadnjo steno odra je slikar samouk Andrej Jerman iz Grosupljega naslikal panoramo razvalin boštanjanskega gradu z oljnimi barvami, zastor pa je bil iz boštanske dvorane samo nekoliko prilagojen na višino odra.

1972: Tako je z dvorane gasilskega doma zgledal nov mali oder.

SLIKA SPODAJ

1972: Kralj na Betajnovi (zadnja vrsta) Ozimek Franc, Jože Hren st., Maks Furjan, Ivan Svetek, Tone Matjažič, Franc Skubic, Drago Zakrajšek, Marinka Kastelic, Jože Hren ml., Bojan Jamnik, Vinko Zafran st., (srednja vrsta) Marija Vider, Franc Hotko, Irena Bizjan, Stane Habjan, Ivan Vider, Zofija Hren, (sprednja vrsta) Ivan Bučar st., Nataša Zafran, Marjan Jereb, Alenka Svetek, Simon Bučar, Vinko Zafran ml., Roman Hren, Slavko Bučar

Na jesen, oktobra-novembra, so se zbrali člani novoustanovljene dramske skupine in začeli z vajami za predstavo drame

Ivana Cankarja, KRALJ NA BETAJNOVI.

Režiser **Stane Habjan**, šepetalca **Drago Zakrajšek** in **Anka Habjan**. Instrukcije Maks Furjan.

Jožef Kantor – **Stane Habjan**, Hana – **Zofka Hren**, Francka – **Irena Bizjan** (Višnja Gora), Nina – **Marinka Kastelic**, Krnec – **Ivan Bučar**, Maks (njegov sin) – **Franc Hotko**, župnik – **Janez Vider**, Franc Bernot – **Vinko Zafran**, sodnik – **Franc Skubic**, adjutant – **Jože Hren ml.**, V igri pa so nastopili še **Marija Vider**, **Marjan Jereb**, **Alenka Svetek**, **Roman Hren**, **Simon Bučar**, **Slavko Bučar**, **Franc Ozimek**, **Ivan Svetek st.** in **Tone Matjažič**.

Gostovali so v Grosupljem, v Žalni, Zagradcu pri Krki, na Muljavi, v Vidmu-Dobropolje, Šentvidu, Stični, Mali vasi, Šmarju - Sapu in Ivančni Gorici.

1972: Kralj na Betajnovi – nekaj igralcev med odmorom

1972: Na zadnjo steno odra je slikar Jerman narisal pogled na razvaline gradu Boštanj, ...

1972: ... na stransko desno steno pa rob gozda s potokom in slepa lesena vrata s kamnitim portalom.

ANSAMBEL GRAD

1973 – V začetku sedemdesetih let je kot pevec in instrumentalist na diatonični harmoniki v gledaliških projektih sodeloval **Drago Zakrajšek** z Velikega Mlačevega. Skoraj sočasno sem tudi sam zabrenkal že kakšno na akustično kitaro (**Jože Miklič**). Na silvestrovo 1973 smo z Dragom, **Janezom Miklavčičem** in **Jožetom Hrenom ml.** ugotovili, da bi lahko zaigrali skupaj. Tako je iz naključnega silvestrskega srečanja nastal ansambel Grad, ki je uspešno nastopal več let v bližnji in daljnji okolici po Dolenjski, Notranjski, Ljubljanskem in Gorenjskem. Nastopili smo tudi na prireditvah, kjer se je zbralo okoli tisoč ljudi.

Vloge v ansamblu smo si v začetku razdelili takole: Drago Zakrajšek – petje, diatonična harmonika in orgle, Jože Hren ml. – petje, Janez Miklavčič – ritem kitara in Jože Miklič ml. – bas kitara. Janeza Miklavčiča sem nato na ritem kitari zamenjal jaz, brat **Stane Miklič** pa se je naučil nekaj osnovnih figur na bas kitari.

Že leta 1974 je z ansamblom nekaj časa prepeval (ter sem in tja kakšno skladbo zaigral tudi na bobnih) **Marjan Kavšek** z Vira pri Stični, po letu pa je 1977 v ansamblu nekaj let sodeloval tudi bobnar **Lado Matjažič** iz Malega Mlačevega. Pozneje je v tem ansamblu sodelovali še s petjem **Majda Kalar** iz Krške vasi in **Jožica Steklasa** iz Žalne.

Ime ansambla Grad kot tudi glasba, ki smo jo igrali, sta bila med ljudmi dobro sprejeta. Še toliko bolj po zaslugi dokaj re-

dnih vaj, ki smo jih kar nekaj časa imeli na malem odru gasilskega doma na Velikem Mlačevem, zaradi česar smo z gasilci sklenili dogovor, da smo brezplačno igrali na njihovih veselicah in jim posojali ozvočenje za druge prireditve. Vadili pa smo tudi v hiši Jožeta Rossija, v sobici nad delavnico Alojza Zakrajška, nekajkrat pa pri posameznih članih na domu.

1974 – Gledališka skupina se je odločila, da zaigra igro

Frana Saleškega Finžgarja, RAZVALINA ŽIVLJENJA.

Kratka vsebina: *Razvalina življenja je ljudska drama v treh dejanjih, kaže pa na hude posledice kupčijsko sklenjenega zakona na kmetih. Nad kopičenjem premoženja in uničevanjem srca se v najbolj ranljive naseli alkohol. Igro odlikujejo sočni, duhoviti, izklesani in preprosti dialogi. Finžgarjev jezik je prava ljudska govorica, osebe življenjske, čeprav so včasih nekoliko idealizirane.*

Režiser **Stane Habjan**, inštrukcije Maks Furjan (dramski igralec), šepetalka **Anka Habjan**.

Urh Kante – **Stane Habjan**, Lenčka – **Marija Čakš**, Tona – **Zofka Hren**, Martin – Anton Ferjan (Zagradec), Ferjan – **Drago Zakrajšek**, Sirk – **Franc Hotko**, Mica Slana – **Marija Vider**.

Gostovali so v Grosupljem, v Zagradcu pri Krki, na Muljavi, v Stični in Ivančni Gorici. Ob nastopih v Zagradcu pri Krki in Stični je nastopal ansambel Grad.

11/1974-2/1976: Zasedba ansambla Grad med kitaristovim služenjem vojaške obveznosti – Drago Zakrajšek, Stane Miklič, Jože Hren in Janez Miklavčič

1974: Razvalina življenja – igralci Drago Zakrajšek, Marija Čakš, Franc Hotko

1979: Na vikendaški noči v Zaplani je nastopila zasedba Lado Matjažič, Drago Zakrajšek, Jožica Steklasa, Jože Miklič in Stane Miklič.

1973-1979: Osnovna zasedba ansambla Grad – Drago Zakrajšek, Jože Hren, Jože Miklič in Stane Miklič

1974: Razvalina življenja – igralca Franc Hotko, Stane Habjan

1975 Marjan Marinc, AD ACTA,

komedija o malem uradniku z velikimi načrti.

Kratka vsebina: Karlo Trdina je referent, ki se na vse kriptično želi povzpeti po družbeni lestvici. Pri tem mu več škode kot koristi naredijo njegovi klepetavi službeni kolegi, načitana hči in zbadljiva žena. Vrh vsega mu stanovanjski urad za podnajemnika dodeli mladega Milana, ob katerem se Karlo počuti, kot da ima v sebi trakuljo. Ko le-ta izve, da je podnajemnik pravzaprav član mestnega komiteja, traku-ljo postane ena sama ljubeznivost.

Režija Stane Habjan, šepetalka Anka Habjan.

Vloge so si razdelili takole: Karlo Trdina (referent) – **Stane Habjan**, Ana (njegova žena) – **Zofka Hren**, Cvetka (njuna hči, absolventka kemije) – **Marija Čakš**, Rudolf (Anin brat) – **Franc Hotko**, Milan Kotnik (podnajemnik pri Trdini) – **Franci Ozimek**, Sigismund Perogriz (uradnik) – **Jože Hren ml.**

Gostovanja v naslednjih krajih – Grosuplje, Zagradec pri Krki, Muljava, Šmarje – Sap (18. 1. 1975, 165 gledalcev po prodanih vstopnicah), Ivančna Gorica.

1975: Ad acta - Franc kotnik kot Milan in Stane Habjan kot Karlo Trdina.

1976 - REGISTRACIJA KD BOŠTANJ-MLAČEVO

„Šele 3. 4. 1976 – podatek iz odločbe o vpisu društva v register, je bil sklican občni zbor kulturnega društva. Prisotnih je bilo 15 članov. Sklenili so, da delovanje društva ponovno oživijo. Izvolili so nove organe društva in sprejeli pravila. Sprejeli so tudi program dela. Sklenili so, da se društvo preimenuje v KUD Boštanj - Mlačevo s sedežem v gasilskem domu na Velikem Mlačevem. Za predsednika je bil izvoljen Stane Habjan. Z leti je bilo vse več krajanov včlanjenih v društvo ...”

Dne, **13. 6. 1977**, je bilo pri Oddelku za notranje zadeve na Občini Grosuplje uradno registrirano Kulturno društvo Boštanj-Mlačevo.

SKUPŠČINA OBČINE GROSUPLJE
ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE

Številka: 5/1-024-48/77
Datum: 13/6-1977

Oddelk za notranje zadeve skupščine občine Grosuplje izdaja na zahtevek Kulturnega društva Boštanj-Mlačevo na podlagi 9. člena zakona o društvih (Ur. list SRS, št. 37/74)

ODLOČBO

V register društev, ki se vodi pri oddelku za notranje zadeve skupščine občine Grosuplje se dne 13.6.1977 pod zaporedno št. 29 vpiše Kulturno društvo Boštanj-Mlačevo s sedežem v Mlačevem in območjem delovanja krajevnosti Mlačevo.

Obrazložitev:

Iz predloženega zahtevka, pravil in zapisnika občnega zbora ter seglasja občinske konference SZDL Grosuplje št. 56/12 s dne 23.5.1977 je ugotovljeno, da je društvo na občnem sboru, ki je bil v Mlačevem dne 3.4.1976 v smislu 22. člena zakona o društvih (Ur. list SRS, št. 37/74), vskladilo svoja pravila s tem zakonom.

Ker so izpolnjeni pogoji predpisov o združevanju občanov, je bilo odločiti kot je navedeno v izreku te odločbe.

Ta odločba je utemeljena v 16. členu zakona o društvih (Ur. list SRS, št. 37/74) in v 6. členu pravilnika o registru društev (Ur. list SRS, št. 5/75).

Zoper te odločbe je dovoljena pritožba na republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije v roku 15 dni od njenega prejema. Pritožbo je vložiti pisмено ali ustno na zapisnik pri oddelku za notranje zadeve SR Grosuplje ali neposredno na RSNZ-SRS, kolikokrat s dn. 10.- po tar. št. 2 ZUT.

Taksa po tar. št. 1 in 3 ZUT v znesku dn. 10.- je plačana in uničena na vlogi.

DOSTAVLJENO:

1. Kulturno društvo Boštanj-Mlačevo
2. Zavod za statistiko SRS
3. Arhiv, tu

V.D. NAČELNIKA
ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE
Vinko Kobilar

1977: Odločba Kulturnemu društvu Boštanj-Mlačevo o vpisu v register

1977 - Josip Jurčič, DOMEN,

dramatizacija Ivan Česnik

Kratka vsebina: Zgodba se odvija okoli sredine 18. stoletja. Govori o nezakonskem fantu Domnu, sinu brhke Mete, brez premoženja. Ko se jo po zaničevanju srenje le usmili kmet Jurec in ju s sinom vzame pod svojo streho ter Domna postavi za hlapca.

Jurec pa je imel svojo hčer Anko, ki jo hoče omožiti z bogatim, a se je ona raje videvala s hlapcem Domnom. Zato ga kmet Jurec nažene od hiše. Domen nato izve, da ga graščak Sova hoče poslati v vojsko in po srečnem naključju sreča berača Urha, ki mu pove nekaj o pomembnem pismu med Sovo in njegovo mamo. Domen tako izve, da je graščak Sova njegov oče, a zviti graščak ga vseeno ujame s pomočjo biričev in pošlje v vojsko, mati pa nato umre od žalosti.

1976: Prizor, ko umira Domnova mati.

Domen pobegne iz vojske po petih letih in se vrne kot turški vojak. Ko izve za smrt svoje matere, se želi maščevati Sovi. Prav tako se je tudi njegova Anka med tem časom že poročila z drugim. Domen skupaj s turškimi vojaki vdre v grad, vendar ga Sova ustrelji in tako umre. Kmalu za njim pa umre tudi gospod Sova in kmet Jurec.

Premiera **18. 3.** v gasilskem domu na Velikem Mlačevem.

Režiser – Stane Habjan, šepetalka – Anka Habjan.

Jurec – **Stane Habjan**, Anka – **Cvetka Dremelj**, Anže – **Ivan Bučar**, Jerica – **Ivka Matjažič**, Meta – **Zofka Hren**, Domen – **Franci Ozimek**, Sova – **Stane Jereb**, Urh Zaplatnik – **Franc Hotko**, Kerševan – **Drago Kastelic**, kmetje – **Franc Skubic**, **Tone Matjažič**, **Dušan Kastelic**, **Alojz Kastelic**, **Jože Rossi**, biriči – **Jože Hren st.**, **Jože Duša** in **Ivan Svetek st.**

Gostovanja v naslednjih krajih: Grosuplje, Žalna, Zagradec pri Krki, Muljava, Stična, Mala vas, Šmarje – Sap, Ivančna Gorica.

1979 Lovro Kuhar, Prežihov Voranc

SAMORASTNIKI,

dramska kronika po istoimenski noveli

Kratka vsebina: *Na Karnicah je živel star rod, Karničniki pa so bili mogočni, bogati in ošabni ljudje. Predzadnji Karničnik je imel tri otroke – dva sina in eno hčer.*

Najstarejšemu sinu Ožbeju je bilo namenjeno, da bo enkrat podedoval kmetijo. Ko je bil star dvajset let, je k hiši prišla sedemnajstletna dekla, Hudabivška Meta, najlepše dekle daleč naokoli. Z Ožbejem se zaljubita, Meta pa kmalu po tem zanosi, kar je velika sramota za Karnice in prav tako za Hudabele. Gospodar se odloči, da ju je potrebno kaznovati. Svojega sina pretepe, Meto pa zverinsko muči tako, da ji na roki zažge predivo.

SLIKA SPODAJ

1976: Nastopajoči v Domnu: (stojijo od leve) Dušan Kastelic (kmet), Alojz Kastelic (kmet), Franc Hotko (Urh Zaplatnik), Stane Habjan (Jurec), Zofka Hren (Meta), Cvetka Dremelj (Anka), Franci Ozimek (Domen), Stane Jereb (Sova), Ivka Matjažič (Jerica), Tone Matjažič (kmet), Franc Skubic (kmet), Ivan Bučar (kmet), Drago Kastelic (Krševan), Ivan Svetek, Jože Duša, Jože Hren st. (orožniki)

1976: Franc Hotko in Stane Habjan kot berač Urh Zaplatnik

1976: Cvetka Dremelj kot Anka in Stane Habjan kot Jurec v Domnu

1979: Nekaj prizorov iz Resne igre mlačevske igralske ekipe v Samorastnikih

SLIKA SPODAJ

1979: Igralska zasedba v Samorastnikih: (od leve stojijo) Jože Hren ml. (župnik), Ivan Bučar (vojak), Ančka Kastelic (sosed), Cvetka Sodin (dekle), Cvetka Javornik (Hudabivka), Dušan Štrus (seržant), Ivka Matjažič (Meta), Bojan Jamnik (birič), Franc Hotko (Ožbej), Drago Kastelic (gospod), Zorica Guštin (mlada Karničnica), Franci Ozimek (Volbenk), Anka Habjan (starka), Stane Habjan (Karničnik), Zofka Hren (Karničnica), Branka Hotko (gospodinja), (čepijo otroci) Franc Zaletelj, Simon Bučar, Rafko Oven, Anica Guštin, Peter Kastelic, Roman Hren, Marjan Ozimek (šepetalec)

Po rojstvu prvega otroka Meta odide služiti. Čez dve leti se vrne v domači kraj in rodi drugega Ožbejevega otroka, kar je za Karničnike spet velik udarec. Najprej jo skušajo pregovoriti zlepa, naj se odpove Ožbeju, vendar jih zavrne in ji naložijo petdeset udarcev. Meta se kljub temu ne vda, zato Karničnik poskuša pri Ožbeju, nakar mu tudi uspe, vendar v noči pred poroko Ožbej pobegne. Ko se vrne pijan, ga oče pošlje v vojsko, vendar se kmalu vrne poškodovan.

Njuna zveza se nadaljuje, vendar jima poroke ne dovolijo. Ožbej je pogosto pijan in nekega večera pade v jezero in utone. V prepovedani ljubezni se jima rodi devet otrok - Gal, Gaber, Mohor, Ožbej, Vid, Burga, Primož, Til in Nana, ki odrastejo kot samorastniki.

Režiser **Stane Habjan**, sceno (inštruiral Jože Sinjur iz Sušice pri Muljavi) so izdelali **Jože Hren ml.**, **Bojan Jamnik**, **Franci Ozimek**, šepetalec **Anka Habjan** in **Marjan Ozimek**.

Starka - **Anka Habjan**, Meta - **Ivka Matjažič**, Ožbej - **Franc Hotko**, Karničnica - **Zofka Hren**, Hudabivka - **Cvetka Javornik**, Karničnik - **Stane Habjan**, dekle - Cvetka Sodin (iz Štajerske, živela je pri Čakševih na boštanjskem gradu), soseda - **Ančka Kastelic**, župnik - **Jože Hren ml.**, gospod - **Drago Kastelic**, birič - **Bojan Jamnik**, seržant - **Dušan Štrus**, vojak - **Ivan Bučar**, Volbenk - **Franc Ozimek**, gospodinja - **Branka Hotko**, otroci: Ožbej, Burga, Primož, Vid, Gal, Gaber, Miha - **Rafko Oven**, **Franc Zaletelj**, **Roman Hren**, **Simon Bučar**, **Anica Guštin**, mlada Karničnica - **Zorica Guštin**.

Gostovanja: Velika Račna - nedelja, **1. 4.**, Mala vas (Št. Jurij) - nedelja, **8. 4.**, Grosuplje - **13. 4.**, Muljava - nedelja, **15. 4.**, Zagradec pri Krki - **22. 4.**, Videm - Dobropolje - **5. 5.**, Ivančna Gorica - sobota **12. 5.**

1980 – Upravni odbor Kulturnega društva Boštanj-Mlačevo so sestavljali **Stane Habjan** – predsednik, **Franc Ozimek** – izvršni predsednik, **Anka Habjan** – blagajničarka, **Franc Hotko** – tajnik, in člani Bojan Vider, **Zorica Guštin** por. Miklič in Marjan Ozimek.

Ivan Cankar,

POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Kratka vsebina: *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, ki ga je Cankar napisal leta 1907, je eno njegovih najmodernejših in svetovljanskih del. V simbolično-ironičnem naslovu je skril sam sebe in s tem razburil »čednostne« Šentflorjance. Dolini šentflorjanski pa še zdaleč ni do tega, kot to pravi sam župan že skoraj čisto na začetku drame:

»...Torej, ljudje božji, tako in tako! Vse kaže in mnogotera znamenja pričajo, da se je prikradlo pohujšanje v dolino šentflorjansko. Tam si je postlalo, ob potoku, v tistem brlogu, ki je bil od nekdaj pribežališče vsega smradljivega. Pravi, da mu je Peter imé in da je umetnik. Že to je črno znamenje! Doline šentflorjanske ni blagoslovil Bog zato, da bi redila in pitala umetnike, tatove, razbojnike in druge postopače! Dolina šentflorjanska je živela brez umetnikov doslej, pa bo izhajala tudi poslej! Mi vemo, kar vemo: da je umetnost zakrpana suknja nečistosti in drugih nadlog!

Zanimiva pri tem je navedba cele združbe skupaj, še posebej umetnikov, ki naj bi vendarle znali dolini posoliti pamet. Ko pa Peter kot umetnik in hkrati razbojnik zaigra na slabo vest Šentflorjancev, njihovo zadrtnost in dvoličnost, pa pokaže tudi na njihove razne prikrite grehe, nečistosti in potešene opolzke želje, šele potem ponižno sklonijo glave Šentflorjanci in se posujejo s pepelom ter na koncu celo sam Zlodej, ki naj bi bil najbolj prefrigan med vsemi, saj jim ne more do živega.

Zato vsi skupaj na koncu zapojejo himno čistosti samemu sv. Alojziju, v dolini šentflorjanski pa se kljub vsemu ne bo nič spremenilo.

Režiser **Stane Habjan**, šepetalka **Anka Habjan**.

Vloge: Krištof – **Franc Ozimek**, Jacinta – **Zorica Guštin** (Miklič), župan – **Stane Habjan**, županja – Vera Javornik Đogić, Dacar – **Jože Hren**, dacarka – Cvetka Sodin, učitelj Šviligoj – Jože Miklič, štacunar – **Skubic Franc**, štacunarka – Branka Hotko, cerkovnik – **Lado Javornik**, vaški policist – Robi Đogić, popotnik – **Dušan Štrus**, zlodej – **Bojan Jamnik**.

Gostovanja: Grosuplje, Žalna, Zagradec pri Krki, Muljava, Stična, Mala vas, Šmarje – Sap, Ivančna Gorica.

1980: Pohujšanje v dolini šentflorjanski: Pohujšanje je "povezalo" Šentflorjance – štacunarja (Franc Skubic), policista (Robi Javornik – zakrit), cerkovnika (Lado Javornik), dacarko (Cvetka Sodin), učitelja (Jože Miklič), zlodeja (Bojan Jamnik) in župana (Stane Habjan).

1980: Pravi obraz Šentflorjancev se pokaže šele, ko njihovo dvoličnost razkrinka razbojnik in umetnik Peter.

KRAJEVNI ČASOPIS
GLAS KRAJEVNE SKUPNOSTI MLAČEVO

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ GROSUPLJE

Sobni inventar

Soba Kulturnega društva Mlačevo

Zap. št.	Predmeti	Štev. kosov	Zap. št.	OS	Predmeti	Štev. kosov
360/58	stoli	120	0003	-11	oderske zavese	
12	stoli		0003	-12	oderska razsvetljava:	
					sofitno korito	3
					reflektor R 500	2

GLAS

KRAJINJE SKUPNOSTI MLAVEO

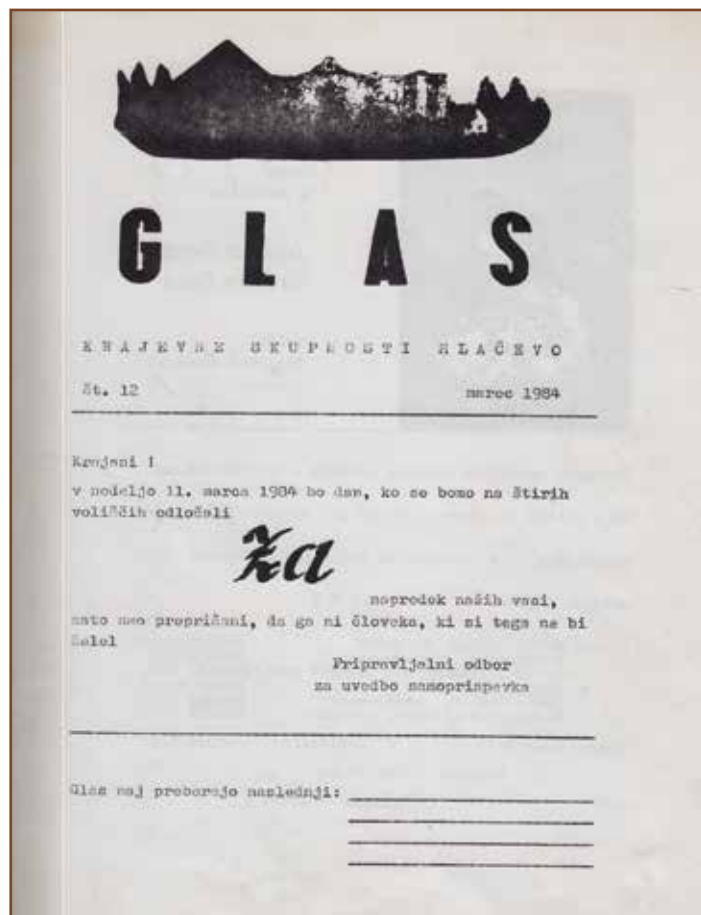
1983 LETO II ST. 5

PRAZNICA STEVILKA

Posrečeno podlinu knjigom FV 15 30. 11. 1943

Četrto obdobje 1982-1989

KULTURA NA VELIKEM ODRU

1981 - V letu 1981 se je precej povečal tloris gasilskega doma, saj se je na severovzhodno stran zgradil prizidek z večjim odrom ter še nekaj dodatnimi prostori.

1982 - Fran Saleški Finžgar, DIVJI LOVEC,

ljudska igra s petjem v štirih dejanjih

Režiser Stane Habjan, šepetalka Anka Habjan, tehnično opremo in nekaj kulis sta posodila RTV Ljubljana in Viba film.

Zavratnik (rihtar, župan) – **Stane Habjan**, Majda (njegova hči) – **Zorica Miklič**, Lisjakov Gašper (sin posestnika) – **Marjan Ozimek**, Maruša (kočarica) – **Zofka Hren**, Janez (njen sin) – **Franci Ozimek**, Tine (gostaški sin) – **Jože Hren ml.**, Tonček (vaški revež, norček) – **Franc Hotko**, Jež, Gaber, Rožman, Eržen (kmetje) – **Peter Kastelic**, **Janez Svetek ml.**, Robert Kocjančič, **Tone Matjažič**, Jože Miklič, **Bojan Jamnik**, Sajetov Jure (kovač) – **Jože Hren ml.** (druga vloga), Špela (njegova žena) – **Zofka Hren**, Anka, Roza (dekleti) – **Anica Guštin**, **Branka Hotko**, Grozdek (oštir) – **Bojan Vider**, Dolinarica (mati) – **Zofka Hren**, Prvi in drugi lovec – **Hribar Marjan**, **Svetek Janez** (druga vloga), Prvi in drugi birič – **Bojan Jamnik** (druga vloga), **Bojan Vider** (druga vloga), Komatar (črednik) – **Peter Kastelic** (druga vloga), Jurček (pastirček) – **Simon Bučar**.

Gostovanja: Grosuplje, Žalna, Zagradec pri Krki, Velika Račna, Muljava, Stična, Mala vas, Šmarje - Sap, Ivančna Gorica.

Igralska zasedba v igri Divji lovec (od leve stojijo): Zofka Hren (Špela, županova žena), Anka Habjan (šepetalka), Jože Hren ml. (Sajetov Jure, kovač - prva vloga), Tone Matjažič (kmet), Simon Bučar (Jurček, pastirček, Jože Miklič (kmet in muzikant), Anica Guštin (dekle), Zorica Miklič (Majda, županova hči), Peter Kastelic (kmet), Bojan Vider (Grozdek, oštir), Branka Hotko (dekle), Robert Kocjančič (kmet), Roman Hren (orožnik), Lado Javornik (orožnik), Stane Habjan (Zavratnik, rihtar, župan), Marjan Hribar (lovec), Janez Svetek ml. (lovec), Franci Ozimek (Janez, kočaričin sin), Bojan Jamnik (lovec), Marjan Ozimek (Lisjakov Gašper, sin posestnika), Franc Hotko (Tonček, vaški revež, norček). Z drugo vlogo pa so nastopali še: Zofka Hren (Dolinarica, mati), Svetek Janez (lovec), Jože Hren ml. (Tine, gostaški sin), Bojan Jamnik (birič), Bojan Vider (birič), Peter Kastelic (Komatar, črednik).

1982: Igro Divji lovec je zaznamovala dokaj številna igralska zasedba, dobri kostumi, scena in veliko prizorov, v katere so se igralci zelo vživeli.

1982: Tako pa je izgledalo v garderobah, ko smo se preoblačili in drug drugega šminkali.

1982: Še dve fotografiji z Divjega lovca z diametralno nasprotnima motivoma - ples v gostilni in Janezova smrt.

SLIKA SPODAJ:

Igralska zasedba v igri Kreflji - (od leve) Jože Hren ml. - Vrtnik, agrarec in predsednik, Anka Habjan - šepetalka, Ančka Kastelic - Jula, dekla pri Kreflovih, Franc Hotko - Juzlek, kočarski, Peter Kastelic - Gočlov, kočar, Jožica Matjažič - Tila, kočarka in Gočlovo dekle, Marjan Ozimek - Ludvik, Kreflov sin, Cvetka Dremelj - Nana, Frančekova žena, Franci Ozimek - Franček, sin, kmet, Stane Habjan - Jura Krefl, kmet. Bojan Jamnik - logistika in šepetalec

1983 – Ivan Potrč, KREFLI

Kratka vsebina: Igra prikazuje obdobje po drugi svetovni vojni, natančneje kmalu po resoluciji informbiroja, ko se ob gradnji združnega doma Kreflov rod čisto zapre pred okolico. Ob spremembah družbenega sistema pa se zapleta cela vrsta osebnih življenjskih zgodb: Franček gara kot nor, Nana je bolehnna in zaljubljena, Ludvik ljubimka in politizira ter zagovarja revolucijo, stari Krefl popiva, ... Vrtnik pa obrača plašč po vetru, se jezi nad kmeti – kulaki in pleza po družbeni lestevici. V igri nato z dinamitom v žepu operira še bebavi Juzlek, ki napove, da bo poknilo pri združnem domu ...

Na koncu se je ta, ki je najbolj garal (Franček), ustrašil, da bo na njegovem komandiral Vrtnik. A ko dekla razkrije vse Vrtnikove laži in pride na dan celo to, da je bil med vojno izdajalec, je njegove kariere konec. A se prav med tem stari Krefl obesi na podstrešju, Frančku pa se tudi ne obeta nič svetlega.

Režija **Stane Habjan**, šepetalka **Anka Habjan**.

Jura Krefl (kmet) – **Stane Habjan**, Franček (sin, kmet) – **Franci Ozimek**, Nana (Frančkova žena) – **Cvetka Dremelj**, Ludvik (Kreflov sin) – **Marjan Ozimek**, Jula (dekla pri Kreflovih) – **Ančka Kastelic**, Juzlek (kočarski) – **Franc Hotko**, Gočlov (kočar) – **Peter Kastelic**, Tila (kočarka in Gočlovo dekle) – **Jožica Matjažič**, Vrtnik (agrarec in predsednik) – **Jože Hren ml.**

Premiera **6. 3.** na Velikem Mlačevem, gostovanja: Grosuplje, Velika Račna, Muljava, Stična, Šmarje - Sap, Ivančna Gorica.

1983: Nekaj prizorov iz prvih povojnih podeželskih časov v igri Krefli.

1984 - Leta 1984 je prevzel funkcijo predsednika Kulturnega društva Mlačevo-Boštanj **Jože Hren ml.**, istega leta pa je bilo v društvo včlanjenih 67 članov, leta 1985 je bilo članov 78 in leta 1986 že 94.

Marjan Marinc, AD ACTA,

komedija v treh dejanjih iz sodobnega življenja

Režija **Stane Habjan**, šepetalka **Anka Habjan**.

Karlo Trdina (referent) – **Stane Habjan**, Ana (njegova žena) – **Zofka Hren**, Cvetka (njuna hči, absolvent kemije) – Zorica Miklič, Rudolf (Anin Brat) – **Franc Hotko**, Milan Kotnik (podnajemnik pri Trdini) – **Franci Ozimek**, Sigismund Perogrizz (uradnik) – **Jože Hren ml.**

Gostovanja so bila v naslednjih krajih: Grosuplje, Žalna, Zagradec pri Krki, Muljava, Videm-Dobropolje, Št. Vid, Stična, Mala vas, Šmarje - Sap, Ivančna Gorica.

1985 -A. Vizjak,

KAKRŠEN GOSPOD - TAK SLUGA,

burka iz vojaškega življenja

Režija **Jože Hren ml.**, šepetalka **Damjana Ozimek**.

Muhič Milan (poručnik) – **Marjan Ozimek**, Matiček (njegov sluga) – **Franci Ozimek**, Šalič Jovo (poručnik) – **Bojan Jamnik**, Butec Lipe (rekrut) – **Janez Svetek**, Nežika (kuharica) – **Jožica Matjažič**, Polkovnik Radenski (grlašček) – **Peter Kastelic**, Ema (njegova hči) – **Andreja Oven**, Medvedar (hišni gospodar) – **Jože Hren ml.**

Gostovanja: Grosuplje, Šmarje - Sap, Ivančna Gorica, Velika Račna, Velika Loka, Gatina, Luče.

SLIKA SPODAJ

1985: Kakršen gospod, tak sluga (od leve): Peter Kastelic (grlašček), Marjan Ozimek (Milan Muhič, poručnik), Bojan Jamnik (Šalič Jovo, poručnik), Andreja Oven (Ema, njegova hči), Marija Omahen (dekle), Jožica Matjažič (Nežika, kuharica), Janez Svetek (Lipe, rekrut), šepetalka Damjana Ozimek, Franci Ozimek (Matiček, njegov sluga), Jože Hren ml. (polkovnik Radenski, Medvedar, hišni gospodar)

1985: Kakršen gospod, tak sluga – v igri iz vojaškega življenja je bilo polno komičnih in dinamičnih prizorov.

1986 - Jean Baptiste Moliere,

ZDRAVNIK PO SILI, komedija v treh dejanjih

Kratka vsebina: V Molierovem Zdravniku po sili gre vse narobe oziroma tako, kot v farsah (ki mejijo že na burko) mora tudi iti: Zamenjava drvarja za znamenitega zdravnika, zarota pretepe ne žene zoper zapitega moža, namišljena Lucindina bolezen, vragolije in jezične akrobacije Sganarela, lažnega zdravnika, zaslepljeni in skopi starec Gèront pa že od nastanka komedije pred več kot 350 zabavajo gledalce let po vsem svetu. Francoski klasik je s to igro zbodel srednjeveško medicino in »zdravnike«, ki so namesto da bi proučevali bolezni,raje citirali Aristotela, bolnikom pa ob nastavljanju pijavk puščali kri in jih klistirali.

Režija **Jože Hren ml.**, šepetalka **Damjana Ozimek**, Kostume so si spodili v SNG, lasulje pa je izdelala domačinka **Ivanka Rus**.

Geronte (Lucindin oče) – **Jože Hren ml.**, Lucinda (Gerontova hči) – **Andreja Oven**, Leander (Lucidin ljubimec) – **Marjan Ozimek**, Sganarel (Martin mož) – **Franci Ozimek**, Martina (Sganarelova žena) – **Jožica Matjažič / Cvetka Dremelj**, Gospod Robert (Sganarelov sosed) – **Marjan Hribar**, Valter (Gerontov sluga) – **Janez Svetek**, Luka (Jacquelinin mož) – **Janez Berglajtner**, Jacquelina (dojilja pri Gerontu in Lukova žena) – **Ana Javornik**, Thibaut (Perrinov oče, kmet) – **Lado Javornik**, Perrin (kmet) – **Peter Kastelic**.

Gostovanja: Grosuplje, Šmarje - Sap, Šentvid, Ivančna Gorica, Velika Račna.

1986: Zdravnika po sili so mlačevski igralci s kostumi, lasuljami in jezičnimi spretnostmi postavili na konec srednjega veka.

SLIKA SPODAJ - Zdravnik po sili: (stojijo) Jožica Matjažič, Cvetka Dremelj, Bojan Jamnik, Marjan Ozimek, Andreja Oven, Jože Hren ml. Lado Javornik, (čepijo) Marjan Hribar, Franci Ozimek, Ana Javornik, Janez Berglajtner, Janez Svetek

1987 – Za izvedbo ogrevanja na velikem odru so Občinsko kulturno skupnost Grosuplje ponovno zaprosili za denarno pomoč in so jo tudi prejeli. Po nabavi opreme so člani društva (**Franč Ozimek, Janez Miklavčič, Bojan Jamnik in Jože Hren**) izvršili montažo.

1988: Poslednji mož / Marjan Ozimek, Helena Zaviršek, Cveta Dremelj, Janez Svetek, Ksenija Sluga, Franc Ozimek, Zofija Hren

1988: Poslednji mož / Marjan Ozimek, Cveta Dremelj, Helena Zaviršek, Janez Svetek, Jože Hren, Ksenija Sluga, Franc Ozimek, Zofija Hren

1989 - F. X. Svoboda, POSLEDNJI MOŽ,

poslovenil Fran Govekar

Z igro **POSLEDNJI MOŽ** pa (kako simbolično!) je bila pripravljena zadnja večja gledališka predstava na odrskih deskah. S tem je praktično prenehala gledališka dejavnost v naših krajih.

Kratka vsebina: *Komedija v treh dejanjih. Pripoveduje o ponosnem hišnem gospodarju – posestniku gospodu Petelinu. Redoljuben in natančen svojo družino v vseh ozirih vodi, spušča se v vse, tako v vodenje gospodinjstva kot pripravo dveh za ženitev godnih hčera na možitev in studij svojega najmlajšega sina. Tekom dogodkov pa mu bodoči zet inž. Sodar v spletu komičnih situacij pretkano nastavi ogledalo, da spozna, kako se moti o svojih najbližjih.*

Režija **Franč Hotko** in **Damjana Ozimek**, šepetalka **Tončka Ilvar**.

Igrali so: **Janez Svetek** – Dr. Gabršček, **Cveta Dremelj** – Helena, **Zofija Hren** – Petelinka, **Jože Hren ml.** – Petelin, hišni posestnik, **Ksenija Sluga** – Zdenka, **Franč Ozimek** – inž. Sodar, **Marjan Ozimek** – Jaroslav, **Helena Zaviršek** – Tončka Kavčič, gimnazijka, **Marija Zaletelj** – Barica, služkinja pri Petelinovih, **Roman Hren** – vojak.

Gostovanja: Grosuplje, Šmarje – Sap, Šentvid, Ivančna Gorica, Velika Račna.

1988: Poslednji mož / Cveta Dremelj, Zofija Hren, Roman Hren, Marija Zaletelj

1988: Poslednji mož / Cveta Dremelj, Ksenija Sluga, Zofija Hren, Jože Hren

1988: Poslednji mož / Jože Hren in Franci Ozimek

NA ODRSKIH DESKAH – SCENE, KULISE, KOSTUMI, MASKE IN OSTALE TEHNIČNE REŠITVE

Kultura v KS Mlačevo od 1946. do 1991. leta

SCENE IN KULISE

Scenske rešitve so bile od začetka pod kozolci zelo enostavne. Na oder so prinesli nekaj rekvizitov od doma, da je ambient na odru vsaj približno ustrezal zahtevam v scenariju. Nekoliko resnejša scena je bila pripravljena pri igri Črna žena, ko smo za nekaj prizorov v gozdu poleg smrečic in večjih vej postavili tudi skale, ki smo jih naredili iz papirja. Na leseno ogrodje smo prilepili z mizarskim lepilom in z manjšimi lepencarji v več slojih naguban papir od cementnih vreč in ga prebarvali.

Premične in samostojne kulise v predstavah, ki so bile pripravljene na malem in nato tudi na velikem odru na Velikem Mlačevem, pa so bile že izdelane iz lahkih montažnih elementov. Na lesene okvirje je bila napeta žakljevina ali drugo primerno blago in prebarvano ter poslikano s potrebnimi motivi. Še posebej efektno so bile izdelane razne kmečke peči, visok kamin, polkrožni portal kovačnice, Marijina kapelica, razne vrtno ograje, pa tudi nekaj drugih sobnih in panoramskih elementov, skale pa s(m)o izdelali iz ostankov velikega stropornega snežaka, ki s(m)o jih preoblikovali in prebarvali.

KOSTUMI

Kostume so si igralci večinoma nabrali v domačih skrinjavah in omarah,

nekaj pa tudi pri znancih in prijateljih. Posamezne dele so si sešili sami ali so naprosili bolj veščo šiviljsko roko. Nekaj kostumov, predvsem za Divjega lovca in poznejše predstave, so si sposodili v ljubljanskih gledališčih in na TV Slovenija. Lasulje v igri Zdravnik po sili pa je izdelala Ivanka Rus iz Velikega Mlačevega. Pri nekaterih igrah so bili uporabljeni posamezni deli uniform, tako starih in novih gasilskih, kot tudi vojaških in drugih. Nanje je bilo treba včasih le dodati primerne našitke ali zamenjati pokrivala.

MASKE

Maskiranja se je loteval neženjski spol v samih igalskih zasedbah. Poleg krem, šmin, barv in pudrov je za brke in brade nekajkrat služilo kar nekoliko z glavnikom počesano laneno predivo. Kot starega učitelja v Cankarjevem Pohujšanju v dolini Šentflorjanski leta 1980 so me z otroškim pudrom v prahu po laseh popolnoma posivili. Danes tega ne bi bilo treba več početi...

TEHNIČNE REŠITVE

V začetku so bile tudi ostale tehnične rešitve zelo enostavne. Ker so prve predstave pod kozolci privedli v nedeljo popoldne, ni bilo treba skrbeti niti za razsvetljavo. Pozneje so v notranjih odrih za razsvetljavo namestili le nekaj navadnih žarnic neposredno za srednjo črto odra, ki

so bile privite le v okov, le redkokdaj so jim dodali še pločevinaste senčnike, ki so jih samo privezali, tako da je bila svetloba nekoliko usmerjena v igralce in da hkrati ni preveč uhajala med gledalce.

Za Črno ženo je bilo treba v nekaj prizorih narediti prehod iz mraka v noč. Ker raznih reostatov oziroma potencimetrov za redukcijo omrežnega električnega toka koncem šestdesetih let ni bilo moč dobiti, si je bilo treba pomagati na drugačen način. Zato so fantje izdelali dve podolgovati škrtli iz vezanih plošč in tanjše aluminijaste pločevine, ki je spredaj imela utor za pleksi steklo. V škrtli so pritrdili po tri zaporedno vezane manjše žarnice, ki so že tako in tako sijale bolj medlo. Na pleksi steklo so nato nalepili moder celofan v prehodu po več plasti. Obe škrtli so pritrdili na strop, na pleksi steklu pa so v luknjo zavezali vrvice, ki je omogočala, da so jo prosti igralci ob straneh za odrom vlekli počasi in na ta način prišli do zaželenih zatemnitve.

Pri tej igri smo uporabili tudi magnetofonske posnetke, ki so jih igralci posneli sami. V tem času so bili namreč magnetofoni med ljudmi v naših krajih še prava redkost, društvo pa tudi ni imelo toliko denarja, da bi ga lahko kupilo. Tako je bilo posneto na privatnem magnetofonu zvonjenje ob žalski cerkvi, žlobudranje potoka

Kakršen gospod, tak sluga / 1985/ na sliki: Janez Svetek, Franci Ozimek in Jože Hren – arhiv Jože Hren

nekje v okolici Grosuplje, le za jok dojenčka mi niso znali povedati, kje so ga posneli.

Zanimiva je bila tudi rešitev, kako napraviti efekt zavijanja mrzlega vetra, ki smo ga uporabili v Meškovi drami Mati. Tanjšo deščico, debelo približno 5 mm, dolgo okoli 50 cm in široko nekaj več kot 5 cm, je treba privezati na krajšo vrvico, ki se jo drži v rokah, deščico pa se nato zavrti z različnimi hitrostmi v vertikalnem krogu. Z velikostjo deščice in s hitrostjo vrtenja se uravnava "moč vetra".

Na arhivskih igalskih predlogah v Prežihovih Samorastnikih je bilo kar nekaj pripisov: Na začetku prvega dejanja, ko starka začne pripovedovati zgodbo, je bila "podložena" na magnetofonski trak posneta glasba, prav tako tudi na začetku 13. prizora. V naslednjih prizorih je bilo predvajano zvonjenje kar nekajkrat. Na

začetku druge slike prvega dejanja je zapisano, da mora biti "osvetljeno pol odra" in še več podobnih zapisov.

V Cankarjevem Pohujšanju v dolini Šentflorjanski so nam šli na roko celo na Radiu Slovenija, ko so nam poleg nekaterih drugih zvočnih posnetkov brezplačno odstopili tudi posnetek znane poročne koračnice v izvedbi simfoničnega orkestra.

Pri Kreflih so uporabljali nekoliko močnejši magnetofon, na katerem so bili pripravljene sodobni glasbeni posnetki. Dolžina posnetka je bila sočasno označena na vlogi. Pripisi na vlogah pri posameznih stavkih: posnetek 1 / (števec traku) od 0 do 9, privij glas do 8, pri 8 nato začni zmanjševati glas, posnetek 2 / od 12 do 19, posnetek 3 / od 20 do 21, posnetek 4 / od 24 do 27, posnetek 5 / od 27 do 36, posnetek 6 / od 37 do 41 itd.

Jože Miklič

SKEČI

Za praznovanje krajevnih praznikov sta bila več let zelo uspešen humoristični tandem **Franci Ozimek** in **Jože Hren ml.**, ki sta z aktualnimi "ocvirki", z na pol improviziranimi dialogi do solz nasmejala polno dvorano obiskovalcev. Če so po vaseh napravili nekaj dobrega, sta v komedijantskem slogu odobraval in pohvalila, druge manjše in večje nepravilnosti pa sta dokaj ostro kritizirala. V skeču o vaških bifejih je nastopil še Bojan Jamnik.

Prvi okvirni scenarij za skeč v letu 1983 sta napravila **Anka in Stane Habjan**, naslednje sta pripravila nastopajoča sama. Pri sestavljanju predzadnjega scenarija o neplačnikih samoprispevka je sodeloval Jože Miklič. Za zadnjega v letu 1988 pa je dal nekaj smernic dolgoletni javni delavec v naših krajih **Bernard Rode**. Zanimivo: tudi on je posegel po aktualnem in kritičnem družbenem dogajanju.

V skečih sta večkrat nastopila Jože Hren in Franci Ozimek kot burkaški tandem.

1983 - SKEČ: O NEDELOVANJU DELEGATSKEGA SISTEMA IN DRUGIH PROBLEMIH

Igrala sta **Franci Ozimek** in **Jože Hren ml.**

Kratka vsebina: *Ob začetnem tarnjanju o družinskih zadevah se pokaže, da nejevolja pravzaprav izhaja iz nedelovanja delegatskega sistema v krajevni skupnosti, saj večina izvoljenih slabo opravlja svoje funkcije. Na bližnjem posestvu pa tudi ponoči straši, poka in se lomi, a na koncu se izkaže, da gre za nabiranje koruznih štokov. Pohvalita Zagradčane, ki so uspeli napraviti prve asfaltne prevleke na poti, grajata pa odmetavanje smeti po travnikih in gozdovih.*

1984 - SKEČ: O PIJAČI IN PIJANČKIH

Kratka vsebina: Pijača je v naših krajih naredila kar precej problemov. Zato so osrednjo pozornost v skeču namenili na črno delujočemu vaškemu bifeju (a tistega sredi gasilskega doma ne štejejo zraven).

Zaigrali so: **Franci Ozimek, Jože Hren ml. in Bojan Jamnik.**

1985 - SKEČ: O KOMUNALNI IN CESTNI PROBLEMATIKI

Kratka vsebina in igralci: *Skeč se začne, ko priteče kmet (Franc Ozimek) na oder ves potolčen, in razburjen pove, da je padel v kanalizacijski jašek, ki ga krajani po več kot petih letih še niso dokončali. Kritizirata slabo javno razsvetljavo, nerazvito telefonijo pa tudi (in še vedno) nabiranje koruznih storžev, saj so si nekateri bližnji štok nabirali na državnem posestvu že kar podnevi, kaj šele ponoči. Ribič (Jože Hren ml.) pa mu na svoj način in s svojimi "(proti)argumenti" potrjuje in ga dopolnjuje.*

1986 - SKEČ: O NEPLAČNIKIH SAMOPRISPEVKA

Igralca **Franci Ozimek** in **Jože Hren ml.**

Kratka vsebina: *Na humoren način sta povedala, da je v krajevni skupnosti kar precej neplačnikov dvoodstotnega samoprispevka, pa tudi to, da so tistim z "rdečo knjižico" prej naredili asfalt in druge komunalne zadeve kot vsem ostalim krajanom. Ko ga sogovornik malo podrobneje povpraša, na kakšno knjižico je mislil, se le-ta znajde in pravi, da je mislil na bančno knjižico, še posebej na devizno. Uporabita tudi priložnostne šale o pobiranju denarja za mrliški voziček, "a se še nobenkrat nihče ni peljal z njim," in ošvrkneta bližnje posestvo, ki je odslej začelo interesentom kasirati za pobrano koruzo, hkrati pa povesta, da še ni ničesar prispevalo k izgradnji asfaltiranih poti preko farne, ki jih uporablja predvsem posestvo samo.*

1988 - SKEČ: O NACIONALIZMIH IN DRUGIH DRUŽBENIH PROBLEMIH

Kratka vsebina in igralci: *Ribič (Jože Hren ml.) lovi ribe in si prepeva Slovenec sem, mimoidoči kmet (Franci Ozimek) pa ga opozori, naj ne prepeva tako pohujšljivih nacionalističnih pesmi. Močno sta izpostavila "rdeče" in "belo" - kmet je nosil na eni nogi rdeče, na drugi pa bele nogavice. Odslej se bo obračal le tako, kot mu bo bolje kazalo. Pogovarjala sta se tudi o ukinjanju SIS-ov, in se zapletala ob tem celo s SIS-ami občinske tajnice.*

1989 - KONEC POLITIČNE IN KRAJEVNE SATIRE

Oktober 1989, ob praznovanju praznika Krajevne skupnosti Mlačevo, ni bilo pripravljenega skeča. Politične in splošne razmere v družbenem sistemu so bile že zelo resne. Zato vodstvo krajevne skupnosti ni kazalo posebnega interesa, da bi se nad aktualne probleme "spravili" spet s skečem.

Pri skeču o pijančkih se jima je pridružil tudi Bojan Jamnik.

1984 - RAZSTAVA OB PRAZNOVANJU KRAJEVNEGA PRAZNIKA

13. 10. - Na Velikem Mlačevem praznujejo krajevni praznik. Ob praznovanju KS Mlačevo je KUD Boštanj-Mlačevo pripravil razstavo drobne obrti - od pletenin, drobnih lesenih, kovinskih izdelkov, risb, slik, gobelinov in drugih izdelkov domačih ustvarjalcev. V pripravljalnem odboru je sodelovalo 21 ljudi. Za uspelo razstavo sta se še posebej potrudila **Tončka in Franc Hotko.**

Peto obdobje od 1990 do 1997

KRAJEVNA KULTURA

1991 - KRESOVANJE

23. 6. - Vodstvo Krajevne skupnosti Mlačevo je predlagalo, da se na razgledišču ob boštanjskem gradu pripravi skupno kresovanje v čast osamosvojitve Slovenije, a so se vse vasi pasivno obnašale do te pobude. Zato so Zagradčani pripravili kresovanje na svoji lokaciji v Grahovcu, nasproti zdaj postavljenemu križu.

PRAZNOVANJE

OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE

26. 6. - Helikopterji JNA ves dan nizko preletavajo zračni prostor. . Načrtovanega praznovanja na prostem pri gasilskem domu na Velikem Mlačevem se je (morda tudi zato) udeležila le nekaj šolskih otrok, ki so sodelovali v kulturnem programu, in njihovi starši ter nekaj okoliških glasbenikov.

PREDNOVOLETNO SREČANJE ZA MLADINO IN ODRASLE

20. 12. - Prikaz diapozitivov dr. Luke Pintarja Lepote Radenskega polja in razgovor s predstavniki Občine Grosuplje na temo naravna in kulturna dediščina, ekologija in razvoj ter obdarovanje krajanov nad 70 let starosti. Srečanja sta se udeležila tudi predstavnika Občine Grosuplje Janez Skarlovnik in Blanka Bartol. Na predhodni seji sveta KS Mlačevo pa tudi predsednik Skupščine občine Grosuplje Rudolf Rome in zadolžen za krajevne skupnosti na občini Vinko Blatnik. Na koncu je KS poskrbel še za zakusko, mladi glasbenik Roman Mehle pa za veselo glasbo.

PREDNOVOLETNO SREČANJE ZA OTROKE

21. 12. - Popestrili so ga otroci PŠ Žalna. Vsi otroci so dobili barvice in papir in so na srečanju risali razne motive.

1993 - OBNOVA PODRUŽNIČNE CERKVE SV. MARTINA TER VAŠKIH KAPELIC IN KRIŽEV

Že kmalu po osamosvojitvi so začeli s postopno obnovo podružnične cerkve sv. Martina pod Boštanjem. Dela so se začela z zamenjavo kritine na cerkvenem stolpu in obnovo fasade na stolpu, s preložitvijo strešne opeke na cerkveni ladji in z zamenjavo nekaj letov in nagnitih špirovcev, zamenjavo žlebov, obnovo fasade na cerkveni ladji, s pleskanjem notranjosti, položitvijo keramičnega tlaka in z delno obnovo stranskega oltarja.

V letu 1993 so ljudje po vaseh obnovili naslednje kapelice in križe:

- Lobčec - Marijina kapelica na vrhu Lobčka in križ pri Kadunčevih,
- Malo Mlačevo - Marijina kapelica pri Stoparjevih in križ pri mostu ob cesti za Malo Mlačevo,
- Veliko Mlačevo - Kapelica na križišču glavne ceste ter pot v vas in proti Boštanju,
- Zagradec - Marijina kapelica na začetku vasi, Marijina kapelica pri Turkovih in kapelica sv. Martina na zahodnem delu vasi.

12. 11. - Po dokončanju obnovitvenih del je bila večja **SLOVESNOST Z MAŠO V CERKVI SV. MARTINA** pod Boštanjem. Mašo je daroval metropolit in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, udeležil se jo je pa tudi župan Rudolf Rome.

1993 - POSTAVITEV SPOMENIKA ŽRTVAM KOMUNIZMA

Spomladi so svojci žrtvam komunizma in pobitim med in po vojni postavili spomenik na novem pokopališču pri cerkvi sv. Martina pod Boštanjem. Na njem je zapisanih 5 žrtev iz Lobčka, 12 iz Malega Mlačevega, **21 iz Velikega Mlačevega** in 12 iz Zagradca. Vsi sorodniki niso želeli, da bi bili zapisani. Zato jih žrtev v soseski še nekaj več.

Kaseta z naslovom Dolenjski furmani so Samorastniki izdali junija 1998. Enak je kasneje izšel tudi CD.

Predstavitve slovenskih ljudskih in umetnih zborovskih pesmi za makedonsko skupnost v Sloveniji, 14.10.2016 v Ljubljani na Metelkovi.

ČETRTI ZVON PRI SV. MARTINU

1997 -

25. 5. - V cerkev sv. Martina so **NAMESTILI ŠE ČETRTI ZVON**, uglasen na spodnji D, v osnovnem duru G, skupaj z najstarejšim bronastim zvonom iz leta 1740. Zvon so dvignili z avtodvigalom, in ga po lesenih tramovih namestili v zvonik. Zvonovi so tako uglaseni D - G - H - D.

Blagoslov je ob somaševanju župnikov dekanije Grosuplje opravil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar.

MOŠKI PEVSKI ZBOR SAMORASTNIK

1993 - Na pobudo takratnega župnika Vlada Jaksetiča so se leta 1993 zbrali pevci - moški del cerkvenega mešanega zbora sv. Lovrenca iz Žalne - v zboru Samorastnik, ki ga od samega začetka vodi **Drago Zakrajšek**, rojen na Velikem Mlačevem. Z zborom sta kot umetniški sodelavki sodelovali tudi Helena Zakrajšek in Erika Leban.

V njem so prepevali (oz. nekateri še vedno prepevajo ali so začeli kot mlajši pozneje) naslednji pevci iz soseske oz. Krajevne skupnosti Mlačevo: z Lobčka - Ivan Grebenc, z Malega Mlačevega Tone Okorn, z Velikega Mlačevega - **Jože Hren, Mojca Hren, por. Hribar, David Kastelec, Janez Miklavčič, Martin Stajnko, Anton Sterle st., Klemen Zajec, Stane Zaletelj, Janez Žnidaršič**, iz Zagradca Benjamin Kastelic, Jože Kastelec, Marko Kastelec.

Zbor veliko prepeva na raznih prireditvah društev v župniji Žalna, po okoliških krajih v občini Grosuplje in izven nje ter na pogrebih. Posneli so že kaseto in CD Dolenjski furmani in V Marijinem vrtu. Zbor je organiziral več dobrodelnih koncertov, npr.: ob potresu v Bovcu, ob naravni nesreči v Logu pod Mangartom, zdaj pa že sedmo leto organizira letni dobrodelni koncert za družino v stiski za Škofijski Karitas.

2002: Nastop ob otvoritvi Grajskega centra Boštanj.

Slika v cerkvi je po božičnem koncertu skupaj s povezovalko programa Majo in župnikom Andrejem Šinkom, 26. 12. 2016.

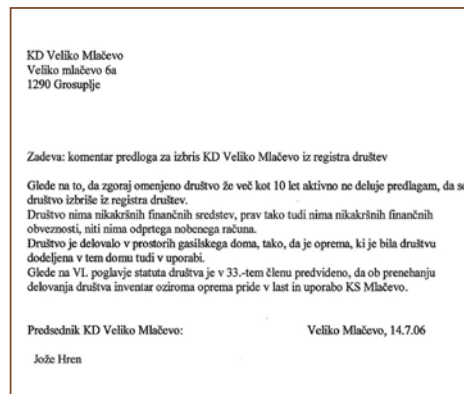
PONOVNA REGISTRACIJA KULTURNEGA DRUŠTVA

1997: Zapisnik občnega zbora ob preimenovanju KUD Boštanj-Mlačevo v Kulturno društvo Mlačevo.

1997: Prošnja za finančno pomoč pri obnovi centralne kurjave.

2006: Predlog za izbris KD Mlačevo

1997 - Po osamosvojitvi Slovenije so se morala vsa društva ponovno registrirati in vpisati v register društev na upravnih enotah. Tako je bil tudi pri nas izveden izredni občni zbor KUD Boštanj-Mlačevo, **19. 9. 1997**, na katerem je bil sprejet nov statut društva in pa spremenjeno ime v Kulturno društvo Veliko Mlačevo.

21. 10. - Kulturno društvo Boštanj-Mlačevo je bilo z odločbo upravne enote preimeno-
vano v Kulturno društvo Veliko Mlačevo, a delovanja tudi po »sedmih suhih kravah« niso oživili.

PRENEHANJE KULTURNEGA DRUŠTVA PO DEVETIH LETIH

2006 - 14. 7. - Ponovno delovanje KD Veliko Mlačevo kljub večkratnim poskusom in pobudam ni uspelo. Večidel zaradi nepriljubljenosti večine ljudi, da bi delali prosto-voljno, sebi v veselje, in za dobrobit naroda. Vsakdo je želel za svoje udejstvovanje pridobivati koristi, kar pa v toliko časa nedelujočem društvu ni bilo sprejemljivo. Tistih nekaj zagnancev, ki so bili pripravljeni sodelovati, pa je bilo premalo, da bi organizirali kakšno resno predstavo.

Ob vsem tem so se nad društvo spravili še državni birokrati iz AJPEŠ, ki so bili obveščeni, da je društvo v mirovanju, a so kljub temu zahtevali vsakoletno poročilo. Ker včasih poročilo ni bilo oddano, so grozili celo s finančnimi sankcijami za odgovorne osebe. Zato je Jože Hren po posvetu z nekaterimi člani odločil, da poda vlogo za izbris društva iz registra društev v statistični evidenci.

21. 7. - Upravna enota Grosuplje je izdala SKLEP O PRENEHANJU DRUŠTVA.

2000: Potem so v gasilskem domu na Velikem Mlačevu bila samo še razna srečanja. Takšno je bilo predbožično srečanje decembra 1999, ko so na povabilo KS otroci iz podružnične šole v Žalni pripravili nekaj recitacij in pravljico igrice o Sneguljčici.

1997: Vpis kulturnega društva s spremenjenim imenom, ki pa ni zaživel.

SLIKA SPODAJ: 2006: Sklep o prenehanju delovanja društva

1996 - JANEZ ROŠKAR PARAOLIMPIJSKI ŠPORTNIK

28. 8. - SPREJEM JANEZA ROŠKARJA PO UDELEŽBI NA PARAOLIMPIJSKIH IGRAH V ATLANTI - ZDA, ko je dosegel bronasto medaljo v metu kopja. Janez Roškar se je na Veliko Mlačevo priselil in tu zgradil hišo. (Glej prispevek Grosupeljski odmevi: Pozdravljen, bron, 1996, št. 9., str. 18)

2000 -

31. 10. - Na pobudo KS Mlačevo je bil organiziran **SPREJEM ZA DOBITNIKA PARAOLIMPIJSKE MEDALJE JANEZA ROŠKARJA.** (Glej prispevek Janez, hvala ti za olimpijsko medaljo! - Grosupeljski odmevi, št. 11, str. 19.)

POZDRAVLJEN, BRON

Sreda, 28. avgust. Kljub mračnemu deževnemu popoldnevu je bilo v mlačevskem gasilskem domu, kjer imajo tudi kulturno dvorano, veselo, da že dolgo ne. Kako tudi ne?! Tako tople sprejem zasluži samo bronasti olimpijec .... Janez ROŠKAR se je namreč z olimpijskih iger v Atlanti vrnil z bronasto kolajno.

- Kakšni so občutki po tako velikem uspehu? - sem ga zmotila z vprašanjem v prijetnem domu, ki so si ga zgradili na Velikem Mlačevem in je bil to popoldne prizorišče ene same velike sreče domačih ter prijateljev in znancev.

"Začetni občutki sreče, ko sem dobil kolajno, so že davno mimo, potem so bili tu prisrčni sprejemi na Brniku in sprejem mojih sokrajanov, ki me je prisrčno ganil. Končno pa je sedajle največja sreča, da sem po 21 dneh spet doma. Mislim, da je to zadnje zdajle zame največja sreča", ob tem pa ni mogel povsem skriti utrujenosti...

- O svoji začetni poti naš "bronasti olimpijec" pripoveduje:

"Leta 1983 sem se moral soočiti z invalidnostjo, leta 1988 pa sem se srečal s to športno dejavnostjo - metanjem kopja in suvanjem krogle - in se odločil, da se bom športu aktivno posvetil. Tudi to mi je pomagalo prebroditi prve težave, predvsem psihične, ko se moraš sprijazniti z drugačnim načinom življenja. To je meni dokaj hitro uspelo. Najprej sem bil že član jugoslovanske reprezentance, kjer se je na prvenstvih začela moja pot "neslavnih" 4. mest. Tudi na svetovnem prvenstvu sem pristal na 4. mestu. Letos pa sem še več

treniral, tako da sem v metu kopja in v suvanju krogle postavil nov državni rekord. Sicer pa je bilo za menoj dve leti trdega dela, kar se mi je dobro obrestovalo, saj sem že lani na svetovnih igrah invalidov dobil kar tri kolajne - zlato, srebrno in bronasto, tako da je tudi olimpijska medalja le rezultat trdega dela. Imel pa sem še to smolo, da sem si v Atlanti pri treningu poškodoval ramo. Zdravnica se je zavzela za moje zdravljenje, jaz pa sem dal od sebe vse in - uspelo mi je. Bil sem miren in zaupal sem vase."

- Kako vaše uspehe spremljajo domači? - sem vprašala, kljub temu da ni bilo težko razbrati sreče tudi na ženinem in obrazih obeh sinov.

"Oba sinova - enemu je sedemnajst, drugemu petnajst let - sta odigrala veliko vlogo, saj sta mi veliko pomagala pri treningih, prav tako žena, ki skrbno bdi nad mojo pravilno prehrano. Sploh je bilo

naše življenje v mnogočem podrejeno mojemu športu, ne da bi nam to pomenilo obremenitev. Vsi trije me vedno podpirajo, zato je sreča še toliko večja," je zaključil pogovor in še nekajkrat poudaril, kako srečen je - doma.

Sicer pa je Janez Roškar človek, ki se ni prepustil življenjskim tokovom; spoznanje o bolezni ga ni strlo. Njegovo vodilo je bilo: živeti in ustvarjati naprej. Invalidski voziček ni ovira. Po poklicu je ekonomist. Vodi družinsko podjetje za upravljanje objektov.

"Tudi to mi v zadovoljstvo. Sem človek, ki moram za nekoga skrbeti. V podjetju so to moji delavci in tudi njihove družine. Kot ena velika družina smo, dobro se razumemo in - kaj končno hočemo še več?" besede, ki jih je bilo prijetno slišati.

"Rad bi treniral naše invalide. In tako poskrbel zanje..." si želi Janez Roškar. Toda, pred tem ga čakajo še tekmovanja.

So ljudje, ki znajo živeti za soljudi. Med nami.

Alenka ADAMIČ

1996: Pozdravljen bron - Grosupeljski odmevi 1996, št. 8, str. 18

Gospod Janez živi od leta 1996 na Velikem Mlačevem. Njegovo življenjsko pot je pri trinidesetih letih zaznamovala bolezen, ko so mu odpovedale noge. A Janez se ni predal! "S pomočjo žene in sinov je tudi te težave uspešno prebrodil." Tako je dejala v pozdravnem nagovoru predsednica Krajevne skupnosti Mlačevo, ga. Valentina Vehovec. "Postal je uspešen podjetnik. Poleg dela pa se je Janez začel aktivno ukvarjati s športom - atletiko. Njegovi disciplini sta: met kopja in met diska. S pomočjo trenerja, g. Gorana je dosegel zavidljive uspehe - naj vam jih nekaj naštejemo: 4. mesto v metu kopja na paraolimpijskih igrah v Barceloni leta

Janez, hvala ti za olimpijsko medaljo

Pred gasilskim domom na Velikem Mlačevem smo v torek, 31. oktobra, nekaj minut pred 17. uro pričakali našega Janeza Roškarja, z željo, da bi se mu zahvalili za delo in napore, ki jih je vlagal v zadnjih letih, da je ponovno prejel bronasto olimpijsko medaljo na paraolimpijskih igrah v Sydneyu.

S stiskom roke so se Janezu zahvalili: župan občine Janez Lesjak, predsednica KS Mlačevo Valentina Vehovec, sokrajinani in sosede.

Druženje s petjem smo nato nadaljevali ob Sandijevo frajtonerico

1992, in 5. mesto v metu diska ter 3. mesto in bronasto medaljo v metu kopja v Atlanti leta 1996. 4. mesto v metu kopja na svetovnem prvenstvu v Veliki Britaniji leta 1998 in letos na paraolimpijskih igrah v Sydneyu 3. mesto in bronasto medaljo z metom kopja, ki je poletelo 27.25 m ter 7. mesto v metu diska."

Sprejema našega olimpijca se je udeležil tudi župan, g. Janez Lesjak, ki se mu je zahvalil v imenu občanov občine Grosuplje. Po kulturnem programu, v katerem je sodeloval Moški zbor Samorastnik, so se nato v prijetnem druženju s Sandijevo "frajtonerico" priključili s svojimi glasovi še ostali sokrajinani. Seveda pa ne smemo pozabiti pridnih rok naših gospodinj, ki so spekle do brote, župan pa je primaknil nekaj tolarjev, da sta beseda in pesem lažje stekli.

Ko smo iz medijev izvedeli, da je naš Janez dobitnik bronaste medalje, smo se mu želeli zahvaliti na dostojen in krajevno prijeten način. Fartje in močje smo postavili mlaje ob glavni cesti in nanje privezali 5 m dolg napis, na katerega smo napisali: "Janez, hvala ti za olimpijsko medaljo." Že pred prireditvijo pa smo se odločili, da bomo napis shranili, kajti izvedeli smo, da Janez namerava sodelovati na igrah v Gropi (zibelki olimpijskih iger) čez štiri leta ... in nikoli se ne ve, kdaj bo spet prinesel domov kakšno zlahtno kovino.

Janez Miklič

MPZ Samorastnik (v katerem prepeva skoraj polovica Mlačevcev) je našega olimpijca pričakal s pesmijo

Janez, hvala ti za olimpijsko medaljo - Grosupeljski odmevi 2000, št. 11, str. 1 in 19

NAGRADA OBČINE GROSUPLJE Z ZLATIM ZNAKOM OBČINE GROSUPLJE JANEZ ROŠKAR iz Velikega Mlačevega

Janez,

**hvala ti za
olimpijsko
medaljo**

(Nagrado Janezu Roškarju je zaradi njegovega tekmovanja v Švici prevzela žena Vesna.)

Med vztrajnimi osebami, po katerih se lahko zgledujemo, je nedvomno Janez Roškar. Pri 33 letih so mu odpovedale noge, vendar Janez ni obupal. S pomočjo žene in sinov si je zgradil hišo in postal uspešen podjetnik. Največje uspehe pa je dosegel v metu kopja, diska pa tudi kladiva. Poleg vrhunskih uvrstitev na različnih tekmovanjih je prejel na paraolimpijskih igrah že dve bronasti medalji v metu kopja - v Atlanti leta 1996 in v Sydneyju leta 2000.

Nagrada Občine Grosuplje z zlatim znakom Občine Grosuplje, Janez Roškar iz Velikega Mlačevega – Grosupeljski odmevi 2001, št. 7, str. 4

RAZSTAVA KRANJSKA IN ZAMORC S KRONO

1998 -

13. 11. – Na Ljubljanskem gradu je bila postavljena **RAZSTAVA KRANJSKA IN ZAMORC S KRONO** (primerjalna razstava krajev, ki so nekoč tvorili freisinško posest). Posvečena pa je bila 1025-letnici prve ohranjene omembe dežele Kranjske v zgodovinski listini. Urednik razstave je bil Peter Hawlina (Škofja Loka), za območje Boštanja-Mlačevega pa je pano pripravil Jože Miklič. Razstava je bila na ogled do 30. 11. 1998.

1999 -

RAZSTAVA KRANJSKA IN ZAMORC S KRONO je bila ponovno postavljena najprej v Ljubljani, v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa, od **30. 3.** do 20. 4., nato pa je bila prenesena v Hotel Adria Convent v Ankaranu, **29. 5.**, in je ostala na ogled do 20. 6.

1999 -

Na ogled je bila postavljena tudi v nemškem jeziku v avstrijskem kraju Neuhausen, od **1. 5.** do 30. 10.

2000 -

Poleti je bila v kraju Ismaning na Bavarskem – Nemčija postavljena nemška različica **RAZSTAVE KRANJSKA IN ZAMORC S KRONO**.

2001 -

12. 10. – **RAZSTAVA KRANJSKA IN ZAMORC S KRONO** je bila na ogled postavljena v prostorih Dolenjskega pokrajinskega muzeja v Novem mestu.

SLIKA SPODAJ

Obisk prireditev je bil vedno dober.

Postavitev zapisa s panoja za Mlačevo v sklopu razstave Kranjska in zamorc s krono na internetni strani: <http://www.hawlina.com/zamorc/mlacevo-grosuplje.html>

Koncert za dan žena in materinski dan

Veliko Mlačevo, 16. marca 2001 - V prenovljeni dvorani gasilskega doma na Velikem Mlačevem sta Ženski pevski zbor Kulturnega društva VOKAL iz Grosupljega pod vodstvom Emila Kovačca in Moški pevski zbor Samorastnik iz Žalne pod vodstvom Draga Zakrajška pripravila koncert za dan žena in materinski dan. Koncert je popestrila tudi Orfova vokalnoinstrumentalna skupina ŽVRGLJE iz vrtca Kekec iz Grosupljega. Obiskovalce in goste je na začetku pozdravila predsednica KS Mlačevo Valentina Vehovec, program pa je povezovala mlada in prekaljena gđc. Anja Klančar.

Ženski pevski zbor deluje že peto leto, Samorastniki pa so delavno praznovali svojo deseto obletnico delovanja že pred letom. Tako v ženskem kot tudi v moškem zboru sodelujejo ljudje različnih poklicev. Glasbene izkušnje članov in članic so zelo različne, predvsem pa ljubiteljske. Med drugim jih druži velika želja po soustvarjanju slovenske kulture, saj se zavedajo, da je prav slovenska pesem že dolga stoletja ena od glavnih nosilk narodne prepoznavnosti.

Vsak zbor zase je zapeel šest pesmi. Po nastopu skupine Žvrglje sta zbora nastopila skupaj s tremi pesmimi: V. Rusa – Se davno mrači, ljudsko – Pozimi pa rožice ne cveto in A. Foersterja – Ljubezen do domovine. Obiskovalci v dvorani pa so z veliko pozornostjo prisluhnili skrbno pripravljenim točkam.

Zbora sta koncert z gosti nato ponovila 6. aprila v kulturnem domu v Grosupljem.

Jože Miklič

Ženski pevski zbor Kulturnega društva VOKAL

Orfova skupina ŽVRGLJE

Moški pevski zbor Samorastnik

2001 – 16. 3. - Tega leta je bil v gasilskem domu koncert ŽPZ Magdalena ob njihovi 5. obletnici delovanja. Koncert je bil namenjen počastitvi materinskega dne in dneva žena. Na koncertu so sodelovali še Orfova vokalno-instrumentalna skupina Žvrglje iz vrtca Kekec iz Grosupljega in MoPZ Samorastnik iz Žalne.

Šesto obdobje od 2007 do 2012 - GASILSKA KULTURA

2009: Mladi so pripravili komično igrico Katrca.

2009: Nastopajoči v igri Katrca – Patricija Kastelic, Matej Kastelic, David Kastelec, Urška Kastelic, Klemen Zajec

2009: Nekoliko starejši pa so pripravili skeč o Pepelki.

2009: Trije mladi harmonikaši – Žan Ahlin, Anže Svetek in Rok Hribar

2009: Prihod Božička v dvorano gasilskega doma

2009 – Po daljšem premoru je pod ume-
tničkim vodstvom Barbare Pance in v izvedbi
mlačevskih gasilcev in njihovega podmladka
na odru gasilskega doma nastala **BOŽIČNO-
NOVOLETNA PRIREDITEV**. Povezovala jo je
Maja Jereb, sodelovali so šolarji z recitati-
jami ter s plesnimi in z glasbenimi točkami.
Skupina mlajših gasilcev v zasedbi **Davida in
Urške Kastelec, Mateja in Patricije Kastelic
ter Klemena Zajca** je zaigrala skeč »**KATR-
CA**«, ki postreže z obilico situacijske komi-
ke, ker mož pomeša telefonski številki me-
hanika, ki popravlja njegovo staro katrco, in
zdravnika, ki zdravi njegovo ženo Katrco. Od-
rasli gasilci pa so zaigrali skeč »**PEPELKA**«. Prireditve se je zaključila z obiskom Božička.

2010: Gumb – velika drama malih ljudi.

2011: Mladi fantje so se potrudili z recitacijami.

2010 – Ob koncu leta so gasilci ponovno
organizirali božično-novoletno praznovanje.
Nastopali so mladi gasilci in gasilke ter ne-
kaj ostalih članov. Na odru je zaživela krat-
ka veseloigra »**GUMB**«. V zasedbi **Davida in
Urške Kastelec, Mateja in Patricije Kastelic
ter Mojce Hren** je bila predstavljena velika
drama malih ljudi – vse le zaradi enega od-
padlega gumba ob nepravem trenutku.

SLIKA SPODAJ

2009: Vsi nastopajoči na predbožičnem srečanju

2011: V šoli – za hec

2011: Skeč - Kako si mladi predstavljajo »biznis«.

2011: LEVO in ZGORAJ - Mark Klavs in ostali za veselimi frajtonericami

2011: Komedija z bicikljem

2011: ZGORAJ - »Dobri« sosedi – se že na daleč vidi.
2011: SPODAJ - ... pa še dva »še boljše« soseda.

2011 – Ob koncu leta so gasilci organizirali božično-novoletno praznovanje s kulturnim programom. Na oder so postavili dve kratki veseloigr:

- **BICIKELJ**, ki sta ga zaigrala **David Kastelec** in **Klemen Zajec** (kratka igra, ki postreže s komično besedno igro med prodajalcem in stranko, a le-ta kot nalašč vsako reč narobe razume in ji nikakor ni moč ugoditi), in

- **DOBRI SOSEDJE** v izvedbi **Urške Kastelec**, **Mateja** in **Patricije Kastelic** ter **Mojce Hren** (Dobri sosede zajemajo večno vaško tematiko prepirljivih sosedov, ki si preko plota izmenjujejo nesmiselne očitke, a v vedri in komični luči.).

Po končani prireditvi je bila pogostitev za vse navzoče.

2012 – Pred božičnimi prazniki so tudi to leto mladi in nekoliko manj mladi gasilci pripravili **SREČANJE** s krajšimi dramskimi vložki ter nekaj petja in igranja na različne glasbene instrumente.

LEVO: Zborček 2012 – David Kastelec, Klemen Zajec, Marko Oven, Rebeka Šeme, Mojca Hren, Špela Hren

2011: Vsi nastopajoči s spremljavo na harmoniki so na koncu tudi zapeli.

Na boštanjskem gradu plapola slovenska zastava

Ob občinskem in državnem prazniku, dnevu državnosti, ki ga praznujemo 25. junija, je na boštanjskem gradu zaplapolala 8 m dolga in 4 m široka slovenska zastava v ponos naši državi.

Zastavo so postavili na pobudo predsednika Krajevne skupnosti Mlačevo Janeza Svetka in občinske svetnice Valentine Vehovec, pobudo pa sta z veseljem podprla tudi župan dr. Peter Verlič in direktor občinske uprave Dušan Hočevnar.

Jana Roštan, foto: Brane Petrovič

Na boštanjskem gradu plapola slovenska zastava - Grosupeljski odmevi 2013, št. 7, str. 10

Sedmo obdobje od 2014 do danes V NOvem GASILSKEM DOMU

2014 - **PREDBOŽIČNO SREČANJE** v organizaciji gasilcev: po enoletnem premoru zaradi gradnje novega gasilskega doma sta programsko predbožično srečanje zasnovala **David Kastelec** in **Mojca Hren**, ki je program vsa ta leta tudi povezovala. Številne recitacije, plesne in instrumentalne točke mlačevskega podmladka so bile kulturno podkrepjene še s krajšimi veseloigrama. Stroške prireditve je poravnal KS Mlačevo.

2016 - Ob koncu leta je bilo organizirano **PREDBOŽIČNO SREČANJE** z Božičkom. Organizacijo so prevzeli gasilci s prijatelji. Nastopili so mladinci, mladinke, pionirji, pionirke, krajani in gasilci Velikega Mlačevega. Po končani prireditvi je bila pogostitev za vse navzoče, ki jo je v celoti poravnal KS Mlačevo.

2016: Na božični predstavi je tekmovalna enota zaigrala skeč.

2013 - Junij - Pred občinskim in državnim praznikom je na razvalinah gradu Boštanj **ZAPLAPOLALA SLOVENSKA ZASTAVA**. (Glej prispevek Na boštanjskem gradu plapola slovenska zastava - Grosupeljski odmevi 2013, št. 7, str. 10!)

V vodstvo Krajevne skupnosti Mlačevo pa je pobudo dal Jože Sever iz Malega Mlačevega.